

Állam (Közlöny) kiadása
Működési és kiadási hely:
Cím: Str. Baron L. Pop
Telefon: 13-40. Előfizetői Iroda
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, évről-évre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
fél-évre 12, évről-évre 20 lej.
Külföldiek díjazás szerint.
"AZ KELET" a transilvani-
ai kisebbség egyetlen napilapja.
A cikkünk mennyiségét csak
korábbi megjelölésével engedjük meg.

KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Direktor-Főszerkesztő: Dr. Márton
Tör. Ernő, Adm. igazgató: Schwartze
Proprietar-Tulajdonos: Fraternitas
S. A. P. de Editura, Registrul public
Tribunale No. 43. Doa. 899
1938. Tribunalul Cluj, Sectia III
Szerda, augusztus 24.
1938—5698. Av 26.
XXI. évfolyam, 189. szám.

ságban
vici

Az ifjovi tör-
negyedszer a
kapcsolatosan
ő Manevici,
tomanó letar-
onstantinescu
nysszak újabb
totta a leta-
iükkel szem-

rancia
ság

adier minisz-
gyminiszteri-
az újságírók
szard lemond-
szefüggesben,
nkahétről be-
tta két mun-
nem tettek
gukkal, hogy
e kérdésről.

Daladier —
mondottam:
nkával lehet
az egyetlen
renórás mun-
yok ellene a
incs szó ar-
gy valamely
on kívül he-
s gyáraknak
gy a gazda-
a nemzetvé-
hetők legye-

t köszönetet
Frossardnak
utatta Leb-
dekrétumot,
erré Demon-
niszterre pe-

PORT

nyerte
ion Kupa
orsenyit

et tud.) La-
a kezűl-
nek elsőnap-
napján, azaz
tónk telefo-
ny éppoly si-
on, így vég-
a Ben Clon-
rtive meg-
or 121, har-
k Makkabi

külsőségek
akat, vala-
uresi Mak-
ezist örö-
aktus során
kükütlől jól-
arta be.
eny kereté-
ége, vala-
sportegye-
rtak, ame-
és Nasch
ot alakított-
port ügyeit
mellett, de

eit egyéb-
valamint
őzelebből

adó R. T.
Pop 10.

Tiszteletbeli ácia

Eddig csak tiszteletbeli elnököket jegyzett fel a krónika. Többnyire olyan rozoga közéleti férfiakat, akik az aktív szerepléstől visszavonulva jutottak aggkorukra ehhez a címhez. A Harmadik Birodalom most egy új tiszteletbeli állást talált ki és a fajhivatal jóvoltából megszületett az első tiszteletbeli árja.

Ezt a megtisztelő címet egy egykori prágai zsidóleány kapta, aki Strauss Richard menyje, vagyis a nagy zeneszerző fiának a felesége. A hitlerista rezsim, hogy a nagy német zeneszerző unokáját ne kelljen kitaszítani a német nép testéből, ez egyszer elért a rigorózus fajelmélettel és a zsidó aszszonyt tiszteletbeli árává minősítette.

A német birodalomnak úgy látszik jó ez a megoldás. Hogy az egykori prágai zsidó leány hogy érzi magát ebben a pozícióban, ezt a kérdést elintézi majd a lelkiismeretével.

Valami hasonló eset előfordult már egyszer az új Németországban. Mayer Helént, az olimpiai vívóbajnoknét, egy zsidó orvos és egy katolikus asszony, zsidónak születtét leányát, nem akarta a fajtörvény miatt elveszíteni a német sportvilág és ezért azt az ajánlatot tették neki, szerepeljen mint katolikus anya és ismeretlen apa törvénytelen gyermeke.

Mayer Helén éppugy, mint most Strauss Richard menyje, belement ebbe a megoldásba. Képet érte egy ezüst érmet.

Vajon milyen ajándékot fog kapni a német nemzetől a legfrissebb tiszteletbeli árja?

A negyvenötös munkahét alkony

Tavaly nyáron két nagy élménnyel lett gazdagabb a Párizst járó idegen. Angolok, amerikaiak, közép- és kelet-európaiak egyformán csodálkoztak el a káprázatos világkéllítés látványán és a 40 órás munkahét újdonságán.

Igy leírva egészen prózainak hangzik ez a néhány szó: negyven órás munkahét. Valójában azonban tiszta poézis volt a tartalom, valami megfoghatatlan és megindító bájít kapott ettől a törvényről Párizs városa és vele együtt egész Franciaország, amelynek hatása elől nem tudott megszabadulni a legmegrögzöttebb külföldi kapitalista sem. Külföldi kapitalistát mondunk, mert a beiföldiek a szívét nem indította meg az efféle romantika, inkább a zsebével, mint az érzelmeivel kalkuláltak és ennek a kalkulációnak az eredménye volt az a sok üléstrájk, amelyek egymásután robbantak ki a nagy autógyárakban, a város szívében pompázó luxusáruházakban és a bulvárok hoteljeiben és kávéházakban. De az áruházak elnyűtt alkalmazottai és a körüli kávéházak rozoga lába pin-cével addig üldögéltek napokon át üzemeikben és addig zárták el az utat a vevők és vendégek elől, amíg a Blum-kormány törvényéből, a negyven órás munkahétből, eleven valóság lett.

Retenete csak öt napig dolgoztak a gyárak és voltak nyitva az üzletek. Atutazó idegeknek eleinte bosszankodtak azon, hogy hótfőn egész Párizsban nem találtak nyitott borbélyműhelyt és nem tudtak vásárolni egy gallérgombot sem, később azonban önkéntlenül is meghódoltak annak a friss emberi szellemnek, amely ebből az új rendszerből fakadt.

A dolgos embernek a reneszánszát jelentette a negyven órás munkahét. Szabadidőt, napfényt, levegőt, wikendét, egyszóval emberi életet. Szombaton estéknél a vonatok észrelve vitték vidéki kirándulóhelyekre a munkások és hivatalnokok tömegeit, vasárnapra szinte kiürült Párizs és vasárnap, hétfőn, két napon keresztül az egész ország pihent, úgy-hogy kulturális szivdohbanása a nagy csendben sokkal erőteljesebben vert.

Ez volt az igazi „Kraft durch Freude”, nem az, amit Németországban találtak ki, a katonas és trombitaszóra egzcizrozó hivatalos szórakozás. Am a jónak az a sajátossága, hogy nem ragályos. Ragályos csak a járvány és a hitlerizmus. A negyven órás munkahét nem indult olyan hódító utra a földgömbön,

A kisantant-konferencián elismerték Magyarország fegyverkezési egyenjoguságát

A kisantant és a magyar kormány azonos szövegű kommuniké fognak kiadni. A kisantant-államok és Magyarország baráti viszonyát későbbi egyezmény fogja szabályozni

A kisantant kitart a Népszövetség mellett

Belgrád, augusztus 23. A kisantant konferenciáról hivatalos jelentést adtak ki, amely két szakaszból áll.

Az első szakaszban üdvözik a Balkán szövetséget és Bulgáriát, a szaloniki egyezmény megkötése alkalmából.

A második szakasz hat pontból áll.

Az első két pont Magyarország fegyverkezési egyenjoguságának elismerésével foglalkozik.

A kisantant állandó tanácsa megegyezéssel állapítja meg, hogy a Magyarországgal folytatott tárgyalások olyan megállapodás megkötését tették lehetővé, amely biztosítja, hogy a kisantant és Magyarország kölcsönösen lemondanak a fegyveres erő igénybevételéről és ugyanakkor Magyarország fegyverkezési egyenjoguságát ismeri el.

Bizonyos más kérdések, amelyek körül folyamatosan vannak a tárgyalások és amelyekre hivatva vannak egyengetni az utat aszíránt, hogy Magyarország és a három kisantant-állam között jószomszédi kapcsolat fejlődjenek ki, még nem nyert megoldást. Az egyezmények közzététele emiatt még nem volt eszközölhető.

A kisantant konferencián megegyeztek abban hogy a kisantant állandó tanácsa, Budapestben pedig a magyar kormány azonos szövegű közleményt adnak ki, amelyben ismertetik a tárgyalások jelenlegi stádiumát. A kisantant annak a reményének ad kifejezést, hogy hála a közös megértésnek, a Duna-kérdés ügyében nem fog soká késni a megegyezés.

A tárgyaló felek kölcsönösen gratulálnak egymásnak a már eddig is elért jelentős eredményekhez, amelyeket a kölcsönös megértés szellemében hoztak létre, figyelembe véve nemcsak a szóbanforgó országok érdekét, hanem az egész Dunamedence érdekait is és remélik, hogy teljes megegyezés létrehozása nem fog késni.

A második pontban megállapítja a kisantant állandó tanácsa, hogy a Népszövetség az adott helyzetben nem tud teljesen meg-

felelni a feladatoknak, amelyeket az alapokmány szerzői reabizáltak. A három állam mégis azon egyöntetű óhajának ad kifejezést, hogy együttműködjenek a genfi intézménnyel és azt az adott lehetőségek keretein belül támogassák.

Romániának, mint a népszövetségi tanács tagjának mandátuma, szeptember hónapban lejár, a kisantant képviselőinek feladata, a megállapított sorrend szerint, Jugoszláviát fogja megilletni. Ami a következő ülésszak napirendjén levő kérdéseket illeti, a három miniszter elhatározta, hogy küldöttségeik állandó kapcsolatot fognak egymás közt fenntartani, akár a multban, hogy bármikor megbeszélhessenek és megállapíthassanak egy, a három állam számára követendő azonos magatartást.

A harmadik pont az etiop kérdéssel foglalkozik, helyesebben Olaszországnak abesz-zíniai fenntartásával. A konferencián le-szögezték, hogy az angol kormánynak ebben a kérdésben a Népszövetség előtt javasolt megoldása nagymértékben hozzájárult a feszültség enyhüléséhez.

A negyedik pont a dunai probléma ügyében a konferencián elhatározták, hogy a három állam kormánya technikai szakértőket küld ki a kérdés megvitatására. A szakértők-ből álló bizottság Belgrádban ülne össze.

Az ötödik pontban a gazdasági tanács munkájának fontosságát szögezték le, ugyan-akkor megállapították, hogy mulhatatlanul szükséges a három állam között a gazdasági kapcsolatok fenntartása.

A hatodik pont kimondja, hogy a kisantant állandó tanácsa szeptemberben Genfben ül össze.

Ami a kisantant államok és Magyarország között köendő kétoldali egyezményeket illeti, a román-magyar és jugoszláv-magyar egyezményre vonatkozólag a tárgyalások be is fejeződtek már, a csehszlovák-magyar egyezmény megkötését azonban késlelteti a csehszlovákiai kisebbségi kérdés, amelyben nem sikerült még közös nevezőre hozni a prágai és a budapesti kormány álláspontját.

Petrescu Comnen beszéde a kisantant bankettjén

Bled, augusztus 23. Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter tegnap este Petrescu Comnen román és Krofta cseh külügyminiszterek tiszteletére diszvacsorát adott, amelyen vendégeit fel is köszöntötte. A jugoszláv mi-

niszterelnök örömet fejezte ki afölött, hogy üdvözölheti két kartársát a csodálatos szépségű bledi tó partján. Az a három év, amióta utóljára jöttek össze ezen a helyen, sok változást hozott a külpoli- (Folytatása a nyolcadik oldalon.)

mint a kampós, vagy a nyilaskereszt, most pedig, úgy látszik, Daladier miniszterelnök halotti beszédét mondott a franciaországi negyven órás munkahétről is.

— Nem vagyok ellensége a negyven órás munkahétnek — mondta Daladier —, de gazdasági lehetetlenség, hogy míg mindenütt a világon 48 órát dolgoznak hetenként, a francia ipar és kereskedelem élni tudjon 40 órás munkahéttel.

Lehet, hogy igaz van a francia miniszterelnöknek és valóban a külföldi munkaviszonyok fojtják meg a 40 órás munkahétet. Hiába hárcolt hát a francia munkás, főle alapjában véve távoleső körülmények kiütik kezéből kemény küzdelmének eredményét: a pihenőt és Franciaország, de az egész emberi-ség is szegényebb lesz egy színnel, amely emberi koleritot adott ennek az embertelen világnak.

VILÁG TUDER

A sejt-kongresszus

A világsajtó rövid hírből közölte, hogy Negrin a köztársasági kormány elnöke elintézte a kormányválságot, kinevezte az új minisztereket, vonatra ült és Zürichbe utazott, hogy részt vegyen az életani kongresszuson, amely ezuttal a sejt-rendszerrel foglalkozott. Negrin utazása ólénken illusztrálja azt a tényt, hogy a tudomány minden politikánál értékállóbb, másrészt, hogy a köztársaságiak helyzete a jelen történelmi pillanatban nem válságos. Negrin egyébként a madridi egyetem orvosi karának tanára és igazgatója az orvosvegyészeti intézetnek. Különböző európai egyetemeken végzte tanulmányait, többek között Zürichben is tanult egy és fél évig.

A sejt-kutatás eddig egészen különálló ága volt a természettudományoknak és mind a mai napig nem is állítottak föl egyetlen egyetemen sem tanszéket e tudomány számára. Mindazonáltal az utóbbi években a kutatóintézetek mellett külön osztályt állítottak föl a sejt-kutatás számára, hogy kidarítsák a természetnek egészen új vonatkozásait. A modern orvostudomány azt hiszi, hogy a beteg és egészséges élet jelenségeit sokkal világosabban lehet majd megítélni, ha a sejtek élettanát tudományosan megállapítják.

Ez a mostani kongresszus immár az ötödik. 1927-ben először Rhoda Erdmann asszony, a zürichi egyetem tanára hívta össze a kongresszust azzal a céllal, hogy egyesítse mindazokat a kutató-tudósokat, akik az állati és növényi szövetek kitenyésztesével foglalkoznak és pedig olyan módon, hogy ezeket függetlenül az állati, vagy növényi szervi ételtől. Erdmann asszony nem volt az első, aki ezt gyakorolta. Jövel előtte, harminc évvel ezelőtt Amerikában két utódtörő volt e tudomány. G. R. Harrison és H. Carrel, akiknek eredményei nyomán Európában is intenzívebben indult el a kutatás. Az első kongresszust Budapestten tartották, ahol Harrison, a sejt-kutatás érdekes eredményéről számolt be. Számos előadásból kiderült, hogy ez a tudomány már olyan terjedelmes és olyan mélyen megalapozott, hogy poárfogot szerzett az egyetemeken és főiskolákon is. Három évvel később, 1930-ban Amszterdamban ülésezett a sejt-kongresszus és itt E. Fauré párizsi tanár, a nemzetközi sejt-kutató egyesület elnöke tartott bevezető előadást. Huzella tanár volt a harmadik kongresszus első referense Cambridgében és pedig 1933-ban, ahol főleg a sejtek légszézi és anyagcsere-folyamatáról, továbbá a sejtek változatairól tartottak nagyfontosságú előadást. Itt már beszámolhattak azokról a jelenségekről, amiket megfigyeltek az átlán-tált sejtek életani funkciójáról. A negyedik kongresszust A. Fischer tanár vezette meg a Kopenhágában tartották 1936-ban, aki a sejtek fizikai vegytanát ismertette és beszámolt a kísérleti kutatás új módszereiről.

A mostani zürichi kongresszus foglalkozik a sejtek morfológiájával, a sejtek elosztásának problémájával, főleg a rákos sejtek lényegével, kéniajával és az emberi testben való köros kihatásaival. Nem kevesebb, mint 80 referátum és előadás van bejelentve az elnökségnél és azt hiszik, hogy ez a mostani kongresszus a rákbajok ismerete tekintetében is sok újat fog produkálni. A sejt-kutatás során kiállított is rendeznek Zürichben, ugynevezett „sejtkiünikát”, amelyet a párizsi Tschakhotin professzor szervezett meg. A kiállításban bemutatják a kutatás eddigi eredményeit és pedig annak szemléltető történelmi folyamatában. A kutatás az egysejtű lények vizsgálatából indult ki, az inuzóriák élet-megnyilvánulásából. Tschakhotin professzor már 25 évvel ezelőtt arra a gondolatra jutott, hogy ezeket a mikroszkópusus képleteket éppen úgy kutassa életteni szempontból, mint ahogy a fiziológus ezt kutyákon, nyulakon és békákon cselekszi meg, vagyis éppugy operálja, éppugy eteti, éppugy báfockendezi, mint a könnyen látható és érzékelhető állatokat. A probléma itt inkább a nagyító lencsére hangsúlyozódott ki és ezért a professzor megkonstruálta az ő „mikrumani-

pulátornak" elnevezett készülékét, amelynek segítségével nem csak jól látta az egyes-
tűk élettani funkcióit, hanem különböző be-
hatásokkal tudott rajtuk változásokat is esz-
közölni. Később Péterfi is hasonló, de már
javított készüléket konstruált. Azonban még
ezek sem elégitették ki a kutató szellemet,
egy lépéssel tovább mentek és igénybe vet-
ték az ultraviolet sugarakat, erősen nagyító
lencsékkel kombinálva.

A kiállításán látni lehet a sejtek „operá-
ciós” asztalát. Az asztal két apró üveglemez-
kéből áll, közötté egy vízcsőppben a sejt. A
mikroszkóp alatt jól lehet látni, amint vidá-
man és gyantalanul uszkiának. Ekkor a le-
mezeket — természetesen a mikroszkóp ál-
landó ellenőrzése mellett, — egy csavarké-
szülék segítségével annyira közel hozzák
egymáshoz, amíg a sejt már nem tud meg-
mozdulni, de még mindig nem szorítják ösz-
sze. Ekkor már ki van téve a sejt-sebész „ké-
sének”. A kés természetesen csak képletés.
Amivel hatni kell ezekre a lényekre, az a
meleg és hideg, az elektromos mező és az
anyagcsere megfigyelése számtal „koszt”. Az
operációs asztal mellett látunk különböző
apró üvegcsövecskéket, ahová a sejteket és a
csőppet beszívattazzák. Itt meg lehet figy-
yelni a sejt légzését. Tschakhotin professz-
zor kiuntatta, hogy a sejt légzése nem vál-
tozik akkor sem, ha elpusztítják a sejtmag-
vat. A professzor ugynevezett sejtklinikát is
mutat be, benne beteg sejtekkel. Parafin
csöppek jelképezik a beteg ágyakat, apró
üvegcsövek megátolják az elpárologást. A víz-
csöppeket naponta kicserélik, minthogy a
sejt a vízcsőppben kiválasztja produktumait
és ha meghagynák a régi vízben, megmérge-
ződné. A sejtek tápláléka „baktériumhab”,
amelyet finom csövecskével adnak be.

A sejt-kutató nemzetközi társulat vezér-
titkára H. Ockels kopenhági professzor elő-
adást tartott Tschakhotin professzor kiállítá-
sán és többek között a következőket mon-
dotta a sejt-kutatásról:

— A sejt-kutatás az utóbbi évszázadban in-
dult meg miután a kései reneszánsz anató-
musai alaposan leírták az emberi test épüle-
tének minden részét. Utánuk következtek
azok a tudósok, akik az emberi szervezetet
kutatják, jellegüket és funkciójukat. Először
kivizsgálták a csontok, az izmok, az idegek,
az agyvelő és a mirigyek funkcióit, a később-
iek a szövetek működésére voltak kíváncsi-
ak és csak ezután került sor a sejtekre.
1838-ban dr. Th. Schwann berlini orvos érte-
kezést írt arról, hogy mennyire hasonlít egy-
máséhoz az állati és növényi fejlődés. Ő volt,
aki először mutatott rá a szövetek sejt-szerű
konstrukciójára. Ő mondotta meg először,
hogy a fehérje tartalmaz sejtestnek proto-
plazma nevet kell adni. Mert ez hordozója
azoknak a titokzatos erőknél, amelyek a fi-
zikai életjelenségeket főtételezik. A finom
hártyászerű sejtestet borító anyaggon rendkí-
vül komplikált fizikai és kémiai folyamatok-
kat látunk. Annyi kétségtelen immár, hogy a
sejtek élete meg fog magyarázni sokat egy
az élet fejlődésének folyamatáról, valamint
sok betegséget is. Minthogy ez a téma sok-
rétű, nemcsak orvosokat érdekel, hanem
botanikusokat, zoológusokat, biokémikusokat
is, mert mindgyilkúknak van érintkezésük
pontja a problémával szemben.

A kongresszus egyik napján közérdekű
problémákat is szótartottak, így a népelemez-
ést. Abderhalden professzor ismertette a
kérdést. Elmondotta, hogy a különböző nép-
osztályok energiaszükségletét meg kell álla-
pítani és ki kell kutatni, hogy milyen fajta
élelmiszerekkel fedezhető legjobban ez a
szükséglet. A vita során megbeszéltek az
egy-egy tápanyagok, szénhidrátok, zsírok és
fehérjék arányának kérdéseit. Fontos szerep-
et játszott a megbeszélések során a vita-
min kutatás mai állása. A népelemezés ra-
cionalizálásának orvosi szempontból való
fontosságáról Quagliarillo nápolyi professzor
beszélt és hangoztatta az ásványi anyagok
jelentőségét a tápanyagokban.

— Háromszáz lej jutalom minden leltő
farkasért. Bucurestiből jelentik: A földmü-
velésügyi minisztérium 330 lej jutalmat tü-
zött ki minden leltő, elfogott, vagy megmér-
gezett farkas után. Ebből 300 lej a bőr be-
mutatója kap, 30 lej tesznek ki a posta-
költségek.

— Megszökött az aiudi fegyházból az élet-
fogytiglani kényszermunkára ítélt fegyenc.
Audiórol jelentik: Toader Popa, másnéven
Totu, veszedelmes betörő és rablógyilkos
megszökött az aiudi fegyházból, ahol élet-
fogytiglani büntetését töltötte. Toader Popa
megtámadta a Discom egyik gépkocsiját, a
sofört megölte, az értékeket tartalmazó ko-
csit kirabolta. Ezért a büntetéséért ítélté
el a bíróság életfogytiglani kényszer-
munkára. A veszedelmes fegyencnek azon-
ban eddig meg nem állapított körülmények
között sikerült az aiudi fegyházból megszök-
nie és elmenekülnie. A csendőrség széles
körben keresi a veszedelmes gonosztevőt.

A cluji egyetem egyéves története a statisztikák tü

Élénk tudományos csere a cluji és a kü-
az egyetem hallgatóiról. Az egyetemi ha-

Cluj, augusztus 24. A transzilvániai nagy-
városok mindgyilkének van valami egészen
speciális jellegzetessége, hogy méltán lehet
őket egy-egy jelzővel meghatározni. Oradea-
ról azt szokták mondani, hogy „a templomok
városa”. És valóban a transzilvániai feleke-
zetek bármelyik híve megtalálhatja e város-
ban templomát, s egyik-másik még válogat-
hat is abban, hogy a város különböző ré-
szein lévő, saját felekezete céljait szolgáló
templomok közül, melyiket látogassa.

Cluj viszont, már rég idők óta fogva az
„iskolák városa” volt. Egymás tőzomszedsé-
ségében állanak a híres-neves állami és fe-
lekezeti iskolák, tudományos és tanintéze-
tek, internátusok s az egyetem különféle fa-
kultásai. De főként az egyetem adta meg
mindig ennek a városnak mélyen kulturális
jellegét.

Vajójában több, mint 350 éve alapították,
a jezsuiták Clujon akadémiai jellegű főisko-
lájukat, mely különféle fejlődési fázisokon
keresztül az 1872-es XIX. magyar t. c. jó-
voltából vált egyetemmé. 1919-ig működött
ez a magyar egyetem, amikor is átadta a he-
lyét az egyesített Nagyrománia első uralko-
dójáról, I. Ferdinándról elnevezett tudomány
egyetemnek. Az ünnepélyes megnyitás 1920
február 2-án volt az Uralkodó és a kállalla-
mok, valamint külföldi egyetemek képvise-
lőinek jelenlétében. Az új egyetemet a jelen-
lévő tudós férfiakon kívül, felavatása alkál-
mával 57 más egyetem üdvözölte melegen-
gu átirataival.

A cluji egyetem már csak azért is nagy
szerepet van hivatva betölteni, mert a 102
ezer négyzetkilométer területű és majdnem
6.000.000 lakosu Transzilvánia egyetlen tu-
dományegyeteme. De statisztikájából kitű-
nik, hogy lokális jellegét messze túlnötte,
mert az ország legtávolabbi sarkaiból, sőt
külföldről is vannak hallgatói. Érdekes ada-
tokat tartalmaz az egyetem egy évi műkö-
désére vonatkozóan az a nemrég megjelent
francia nyelvű filzetecske, amelyet J. Vá-
tasescu, a cluji egyetem alig két éve fötit-
kára előléptetett kitűnő fötisztviselője állí-
tott össze. (L'Université de Cluj au cours
d'une année scolaire, par Jean A. Vátasescu,
Secrétaire Général de l'Université de Cluj,
Cluj 1938.)

Nemzetközi és egyetemenküzi kapcsolatok egy éven át

Az újonnan épült Akadémiai Collégium
gyönyörű dísztermében a kis-antant államok
közötti kulturális összefogás szép megnyil-
vánulása volt az az ünnepély, amelyen a
Cseh parlament 33 és a jugoszláv parlament
31 tagja vett részt.

A parlamenti delegációkat Jan Malypetr,
csehszlovák kamarai elnök és Stévan Tchir-
ritsch volt miniszter, jugoszláv kamarai el-
nök vezették. A cluji egyetem rektora dr.
Fl. Stefanescu-Goangă nagy beszédében azt
hangoztatta, hogy a három kis-antant ál-
lam népe, mint a multban, ugy a jövőben is
történeti parancsszóra egy uton kell halad-
jon. A köztük lévő barátság oszthatatlan
egységgé forrott, melynek közös ideáljai a
békére, az alkotó munkára és a szabadsá-
gra való törekvés. A két szomszédos állam
parlamentereinek nevében dr. Kosta Ku-
manudi és dr. Vled Brdlik, a kisantant ál-
lamok közötti kulturális kapcsolatokról emléke-
ztek meg és kimutatták, hogy azok mily régi
kelettek s mily nagy jövő előtt állanak.

Egy év folyamán nem kevesebb, mint tíz
külföldi egyetemi tanár látogatott el Clujra
és tartott vendégelőadásokat az egyetemen.
Itt járt többek között a világhírű matematik-
us, Ploone, a római egyetem tanára, Dr.
V. Denk Bécsből, aki a tíjével kapcsolatos
műtéteket ismertette, valamint Upsen
Clark, a newyorki City College tanára, aki
román nyelven tartott előadást az Egyesült
Államok jelenlegi helyzetéről. Ugyancsak el-
látogatott Clujra Emm. de Martonne, a Sor-
bonne tanára, a cluji egyetem tiszteletbeli
doktora, aki a huszas évek elején hosszú
időn keresztül Ardealban tartózkodott és
mint a cluji egyetem rendkívül tanára rop-
pant jelentős földrajzi és földtani kutatáso-
kat végzett itt.

Cluji egyetemi tanárok külföldön

A cluji egyetem tanárai közül az elmúlt
év folyamán igen sokan fordultak meg külföldön
ottani egyetemek és tudományos inté-
zetek vendégként. A jogi kart főként azok
a fiatal tanárok képviselték, akik tanulmá-
nyukat nagyrészt Párizsban végezték s Cluj

ra az 1934-ben megszüntetett oradeai jogi
kar átkapcsolása folytán kerültek.
Az 1937 július 19 és 26 között megtartott
„La semaine juridique internationale de Pa-
ris”-n a cluji egyetemet Aurelian Ionascu
és Petrescu-Ercea tanárok képviselték.
Ugyancsak Ionascu tanár jelent meg a mult
év augusztusában az összehasonlító jogtudo-
mány Hágában megtartott második kong-
resszusán, ahol nemcsak a cluji egyetemet,
de Romániát is képviselte s nagysikerű elő-
adást tartott: „Les mesures prises en faveur
des débiteurs a la suite de la crise econo-
mique” címmel.

Az 1937 június-júliusában megtartott pá-
rizsi nemzetközijogi konferencián George
Sofronele professzor képviselte Clujt. A fia-
tal professzor akinek már több jelentős nem-
zetközijogi műve látott napvilágot, román,

ancia, angol és német nyelven, az előkelő
párizsi nagygyűlésen két előadást tartott.
„Le facteur économique international et le
probleme de la paix” és „La sécurité collec-
tive et l'organisation juridique de la paix”
volt a két előadás címe. Ugyancsak nagy si-
kerrel képviselte a cluji egyetemet és Ro-
mániát több külföldi kongresszuson Eugen
Speranția, a jogbölcselet és társadalomtudo-
mány, valamint George Strat, a nemzetgaz-
daságtan tanára.

Az orvosi kar megbízásából Veler Bologna
tanár járt külföldön, míg a bölcsészeti kart
N. Bănescu, V. Ghidonescu, G. Kisch, C.
Marinescu, C. Petram és Sextil Puscaru ta-
nárak, valamint Florian Stefanescu-Goangă
rektor képviselték. A tudományi kar külföld-
ön járó s ott előadásokat tartó tanárai: G.
Bratu és P. Sergescu.

Az egyetemi hallgatók statisztikája

Az elmúlt év folyamán jelentős csökke-
nést tapasztalhattunk a cluji egyetem hall-
gatóinak számában. 3191 hallgató iratkozott
be az évből, vagyis éppen ötszázalal ke-
vesebben, mint a megelőző év folyamán. E
lényeges csökkenésnek egyik oka, hogy a
többségi fiatalság egy része gyakorlati pá-
lyát választ s így a kereskedelmi akadémia
és a politechnika felé fordulnak, míg a ki-
sebbségiek vagyunk fokozatos felmorzsoló-
dása folytán az egyetemi évekkel járó stu-
lyos terhek elkerülése végett maradtak az
elma mater kapuin kívül. A hallgatók 79.06
százalék férfi s 20.94 százalék nő volt. A
hallgatók karonként a következőképpen osz-
lottak meg::

Jog	42.09%
Orvosi	27.01%
Bölcsészeti	18.39%
Tudományi	12.56%

Az egyes karokon a nő hallgatók lényegesen
kisebb számmal vannak képviselve, mint
férfi kollégáik, kivéve a bölcsészeti kart,
ahol 587 hallgató közül 307 lány és 280 fiu.
A megelőző évvel való összehasonlítás azt az
érdekes adatot mutatja, hogy a joghallgatók
száma 438-al csökkent, az orvoshallgatók
94-el, a bölcsészeti és tudományi kar hallga-
tóinak száma viszont 80-al növekedett. Az
egyetem nyilvántartja az etnikai származás
szerinti megoszlást is. E szerint az elmúlt év
folyamán a hallgatók a következőképpen
csoportosíthatók:

románok	2067	64.79%
magyarok	570	17.86%
zsidók	325	10.18%
németek	167	5.23%
más nemzetiségű	62	1.94%

A más nemzetiségűek közül: bolgár 32;
orosz 11; jugoszláv 5; francia 3; olasz 2;
csehszlovák 2; görög 2; örmény 2; angol,
lengyel és osztrák 1—1.

Akik diplomát szereztek

Az említett időszakban a cluji egyetem
885 diplomát bocsátott ki és pedig 548 szak-
vizsgai oklevelet (licentia) és 337 tudori ok-
levelet. A szakvizsgát tett hallgatók nemze-
tiségi megoszlása a következő:

román	554
magyar	117
német (szász)	44
zsidó	29
más nemzetiségű	4

A tudori oklevelet elnyerők nemzetiségi
statisztikája:

román	206
magyar	69
zsidó	38
német (szász)	19
más nemzetiségű	8

A diplomát szerzett hallgatók nemzeti-
ség statisztikája százalékokban tehát a kö-
vetkező képet nyújtja:

román	63.27%	(64.79%)
magyar	21.10%	(17.86%)
zsidó	7.59%	(10.18%)
német	7.14%	(5.23%)
más nemzet.	0.90%	(1.94%)

A zárójelben lévő számok az illető nemze-
tiségnek az össz diákszággal való viszonyát
mutatják. Megállapítható ebből, hogy míg a
magyarok és németek százalékos arányukhoz
márton igen magas számban végeztek, az

össz hallgatóság 10.18%-át kitevő zsidó diá-
kok a diplomát elnyerő hallgatók között
csak 7.14%-al szerepelnek.

Katedrák és tanárok

A jogi és államtudományi karon 23 kated-
ra működik, ugyanannyi rendes nyilvános
tanárral. Az év folyamán ment nyugdíjba e
karról Maniu Gyula testvér bátyja, Casu
Maniu, ki hosszú éveken át közismert és
kedvelt figurája volt az egyetemnek. Ugyan-
csak ez évben halt meg I. C. Cătușeanu, a
római jog professzora, aki egyike volt a leg-
lelkesebb cuzistáknak Ardealban s mint
Satmar vármegye éllandó cuzista szenátora
elénk politikai működését fejtett ki.

Az orvosi karon 25 tanszék van, melynek
vezetői 12 klinikát és 13 intézetet irányítan-
ak.

A bölcsészeti karnak 26 tanszéke van s
azon kívül 4 lektorátusa. E kar keretén be-
tűl működő Nemzeti Történeti Intézetben
működik Románia első bibliografiai intézete,
amelyet a kitűnő I. Crăciun magántanár
vezet. Eme intézet szorgalmas diákok sere-
gének bevonásával, Románia történetére s
különösen Ardealra vonatkozó anyag pontos
bibliografizálását végzi a nem egy nagyszerű
kiadvánnyal könnyítette már meg a szaktu-
dósok és érdeklődők munkáját, mert hiszen
a vonatkozó óriási irodalom rengetegén
rendszeres bibliográfiai utmutatás nélkül
szinte lehetetlen tájékozódni.

A természet tudományi karon 24 tanár
működik.

Az egyetemnek négy nagyszerű általános
intézete van: az akadémiai kollégium az
egyetemi könyvtár, a központi könyvkiadó
hivatal és az egyetemi hivatal.

A központi könyvkiadó az elmúlt év fo-
lyamán két nagy egyetemi tankönyvet adott
ki, valamint 12 tudományos folyóiratot támo-
gatott összesen 300.000 lejjel.

Az egyetemi hivatal, mely mindössze két
éve áll fenn a hallgatókra vonatkozó pontos
statisztikai, szociográfiai és pszichológiai ada-
tok nagyszabású tudományos feldolgozásával
foglalkozik.

A cluji egyetem egy éves munkája az in-
tellektuel képzés és a tudományos kutatás
végtelenül szép eredményt mutatva fel,
amely többségi és kisebbségeket egyaránt
megnyugvással és örömmel tölt el.

Dr. MARTON LÁBOS

— Kisiklott a személyvonat két kocsija a
sinaiai állomáson. Sinaiból jelentik: Szeren-
csére könnyű kimeneteli vonatkiskiklás tör-
tént a sinaiai vasuti állomáson. A 3004. sz.
Bucurestiből jövő személyvonat utolsó két
kocsija a bejárati váltónál kiugrott a sínek
közül. A hatalmas zökkenés nagy riadalmat
keltett az utasok között, akik közül az egyik
meghuzta a vészféket és ezzel elejét vette a
komolyabb szerencsétlenségnek. Néhány utas
azonban, akik a vágányról kiugrott kocsi
ablakain át igyekeztek menekülni veszélyes-
nek látszó helyzetükből, így is könnyebb sé-
rülést szenvedtek. A hatóságok és a vasut
vezetősége a vonatkiskiklás ügyében megindí-
totta a vizsgálatot, amelynek során megállá-
pítást nyert, hogy a bejárati váltó önmagá-
tól csapódott át a szerelvény utolsó két
kocsijának sulya alatt és így a balesetért
nem terheli felelősség a vasuti személyzetet.

A bucaresti Horthy né

„Kis orsz

Bucuresti, a sajtó érdekes Horthy Miklós országi utját. Magyarországo magát Németo bizonyítani, h az egyetlen leh daival való jó tiválása. Az Románia volt ket írja:

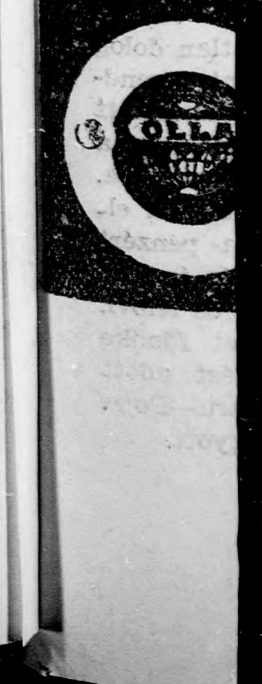
Magyar

„Az Ansohlu következtében, ziv Magyarors határon, — M nai szektorba Ez a helyzet a litikára inti, a ország teljes szédjával szen lejtették el a ellenes kampé kérdésében és gyarország sz vánvaló beker lási törekvés Horthy tenger togatása külső ságos is lesz, bad elfelejtési érdekei ebben getett Európá szabad elveszi sággal és nem tika felé, amel getienségét pe kenti. Bármily a magyar nép ménye, a létf számára, hogy nemzetek nem hetik meg füg tkezői jog ti a szomszédok ápolása utján.

A nyu

A Curentul gyarország, N cim alatt a k

„Kis ország több, mint v szedsága. Egy ság az álland nyomja rá az és kényszeríti egyrésztől síe részről bizt tositson egy nak ápolása fenyegető sz társaság öss helyzete igen fenyegeti Né metlen szomszaskodhatna igyekszik mi lin gyanuját tengely kial

HIREK

Az amerikai közvélemény és a háború

Van Amerikában egy nagyműtő tudományos fórum, a „Közvéleménykutató Intézet”, amely rendkívül kiterjedt hálózata segítségével, kérdőívek révén ankétot szokott lefolytatni a közvélemény minden rétegében a napirenden lévő problémákról. A kérdőíveket egész Amerika területén úgy osztják szét, hogy azok az ország lakosságának megfelelő arányszámában jutnak el minden foglalkozási kategória képviselőihez és így a beérkezett válaszok valóban az ország közvéleményét reprezentálják.

Legutóbb a háború kérdésében szondírozta az amerikai közvéleményt az intézet. Hat kérdést sorolt fel a kérdőív és a beérkezett válaszok összesítésére rendkívül érdekesen tükrözi vissza az amerikai ember állásfoglalását.

Ime a feltett kérdések és az azokra érkezett válaszok:

1. Hiszi-e, hogy új világháború kirobban?

A megkérdezettek 70 százaléka IGEN-nel felelt.

2. Hiszi-e, hogy még ez évben tör ki a háború?

A válaszok 80 százaléka NEM volt.

3. Mi az ön véleménye, mely országok lesznek felelősek az új háború kitöréséért?

A beérkezett válaszok közül 30 százalék Németországra, 27 Olaszországra, 12 Japánra, 11 Oroszországra és 13 százalék más országokra hárítja a háború felelősségét.

4. Hiszi-e ön, hogy Amerika semleges maradhat az új világháborúban?

A megkérdezett 50 százaléka IGEN-nel felelt.

5. Hiszi-e ön, hogy Amerikának újból fegyveresen kell Németország ellen fordulnia?

A válaszok 40 százaléka IGEN.

6. Melyik európai országot szereti ön a legjobban?

A megkérdezettek 50 százaléka Anglia, 11 százalék Franciaország, 8 Németország, 4 Írország és 18 százalék más európai országok mellett nyilatkozott.

Két repülőszerecséniesség egy napon. Cherbourg kikötőjében lezuhant egy katonai repülőgép. Három pilóta vízbe fullt. — Súlyos repülőszerecséniesség történt ma a Dámbóvíta megyei Pietrosita községben. Egy iskolalrepülőgép, amit Ciobanu pilóta vezetett, lezuhant. A zuhanó gép elszakította Floresti község villamoskabelvezetékeit. A villamosközlekedés Bucarestben ebből kifolyólag megszakadt néhány órára. A pilóta súlyosan megsebesült.

Kínos uccai botrányt rendezett a rendőrt inzultáló ittas iparos. Readörök tettelegesen bántalmazásával fűszerezett óriási közbotrányt rendezett tegnap este felé egy alaposan beszesztelt fiatal férfi a Fánului tér egyik vendéglőjében. Kereszteti István Napoca ucca 6. szám alatt lakó kőműveskedő délután hat és hét óra között az egyik kocsmában berugott állapotban botrányt rendezett, sorra sértegette a jelenlévő vendégeket, sorra történelmi kezdett. A vendéglős egyik alkalmazottja rendőrt kiáltott. Néhány perc múlva több rendőrségi közeg jelent meg a helyszínen, akik nagy küzdelem árán — a részeg férfi ugyanis a rendőrökkel is szembeszállt — bekisérték a III. kerületi rendőrségre. A magáról súlyosan megfeledkezett részeg iparos a rendőrség irodájában is folytatta megbotránkoztató viselkedését, az ügyeletes tiszt helyettesét inzultálta, az összes rendőröket leszidta, a legdurvább és legsértőbb kifejezésekkel illette őket és végül pedig rárohant a közrendőrré, akit tettelegesen is bántalmazott. Nagynehezen sikerült a duhajkodó és öngyöngő részeg férfit ártalmatlanná tenni. Megbillinselve, erős fedezet mellett bekisérték azután a központi rendőrségre, ahonnan — miután ügyében a kihallgatások befejeződnek — átadják a katonai ügyészségnek.

Gyenge lesz a tengeritermés. Bucarestből jelentik: A tengeritermés az eddigi becslések szerint gyenge lesz, minden valószínűség szerint alatta marad a legborúlátóbb becsléseknek. Az augusztusi kitartó szárazság verte el a tengerivetéseket. A fogyasztást mindenesetre fedezni fogja a termés, a kivétel azonban igen kismértékű lehet.

MA AZ EDISON MOZGÓBAN a Nizzai ibolyák.

Jólsikerült országos ünnepély volt Breazán. Bucarestből jelentik: Breazán tegnap az országos-szervezet 600 vezetője, akik nyári tanfolyamon vettek részt, kitünően sikerült ünnepséget rendeztek. Jelen voltak: Sidorovic Teofil, a Straja Tarii parancsnoka, Calinescu belügy-, Marinescu egészségügyi miniszterek, Titeanu sajtó- és propagandaügyi, Tzoni nemzeti nevelésügyi államtitkárok, Mihaela Catargi asszony sajtó- és propagandaügyi igazgató és más előkelőségek. Az ünnepséget végignézték a Del Littorio olasz ifjúsági különítmény tagjai is Sergio Bernardina ezredes vezetésével. Calinescu belügyminiszter beszédében rámutatott arra, hogy a mozgalom a közfigyelem középpontjában áll. Eleinte csak rokonszenvvel nézték az ország-öröket, azután bizalommal és ma már lelkesedéssel. A június 8-i ünnepségeken az ország-örök örömmel és büszkeséggel töltötték el minden román szívét. A mozgalomban a lelki és testi nevelés eszközt, a holnapi Románia egy jobb és büszkébb életére való nevelés eszközt látjuk — mondotta a miniszter, aki támogatásáról és szeretetéről biztosította az ország-öröket.

! Hétnapos utókura

BÁILE

Episcopesti-be

Oradea mellett

<p>Viktoria Hotelben Lei 875</p> <p>Transilvania Hotelben Lei 1085</p> <p>Dacia Hotelben Lei 1225</p>	<p>A hétnapos utókurában bentfoglaltatik napi háromszori étkezés, fürdés, gyógy-, vagy hullámfürdő.</p> <p>Ha reumában szenved, vegye most igénybe a kúrát. A fenti árak mellett augusztus 25-től szezon végéig garantáljuk.</p> <p>Kívánatra orthodox kóser étkezés.</p>
--	---

Bezárták és hatóságilag lepecsételték a salontai terményüzleteket. Salontáról jelentik: Salonta tudvalegileg egyike Bihar megye nagyon jelentős terménypiacainak. A város 16 ezer lakosának 80 százaléka östermelő, de ugyancsak Salontan értékesíti terményeit a környező falvak lakossága is. Eppen ezért nagy megdöbbenést kellett úgy az eladók, mint a kereskedők körében az az intézkedés, amelyet felsőbb utasításra a napokban foganatosított dr. Cosmané, városi főorvos. Borcsa Onisfor polgármester és a rendőrség képviselőinek kíséretében a főorvos végigjárta a város összes terményüzleteit és raktárait, beszűntette a vásárlást és hatósági pecséttel lezárta az összes helyiségeket. Felhívta egyben a lezárt raktárak tulajdonosait arra, hogy készletüket bármikor elszállíthatják, ha ezen szándékukat előzetesen bejelentik az egészségügyi hatóságnak, azonban ez a kiírás csak hatósági közegek jelenlétében történhet. A súlyos jelentőségű intézkedést a magyarországi, hogy egy régebben meglévő törvény szerint, terményt csak a város területén kívül épített terményraktárakban, illetve terményplacokon lehet vásárolni, az ugyazevett oboron, amelyet a városnak már régebben fel kellett volna építtetni. A helybeli terménykereskedők, akik súlyosan sérelmezik az új intézkedést, úgy tudják viszont, hogy az egész ország területén egyedül Salontan hajtották végre ezt az intézkedést, amely annál is inkább sérelmes rájuk nézve, mert a vásártérrel, a város területén kívül még ki sem jelölték. A város, amely ismeretesen anyagi nehézségekkel küzd, nem képes a szükséges építkezéseket elvégezteni s így e pillanatban a terménykereskedelem lehetetlenné lett téve Salontan. De a terménykereskedelem érdekén túl, sérelmet szenvedett a kereskedelem minden más ága is ezzel az intézkedéssel. Ugyanis, ha a vidéki lakosok kénytelenek lesznek más városba szállítani terményeiket, bevásárlásaikat is ott fogják eszközölni. Mindezen indokok, feltárással a salontai kereskedők az illetékes hatóságokhoz fordultak jogorvoslat végett.

Letartóztatták Constantin a Miess cég-nél elkövetett betörés harmadik tettesét. Annak idején nagy port vert fel Clujon az a betörés, amelyet három nemzetközi betörő követett el a brasovi Miess bányászati le-rakatánál. A betörők a pincén keresztül behatoltak az üzletbe és az otfelejtett kasszakulccsal kinyitva a Werheim-kasszát, magukkal vitték annak körülbelül 240 ezer lej tartalmát. A betörők közül kettőt, Palinszki Dávidot és Berl Tabakot hamarosan lefellelték éppen akkor, amikor a cernăuți vonatból kiszálltak. A harmadik, Sapsa Luszkai azonban megelgett. Mint kiderült, Palinszki és Luszkai nemzetközi viszonylatban is ismert betörők, sőt Palinszki egyszer már a Sing-Singben is ült. A két betörő hívőre került, míg a harmadik után szüntelenül kutatott az ország rendőrsége. Néhány nappal ezelőtt aztán sikerült elfogni a veszedelmes gangszert éppen akkor, midőn egy constantai hajóra szállt, hogy keletré hajózzék. Luszkait letartóztatták és Clujra szállítják, ahol megkezdik kihallgatását.

Szenvedő beteg asszonyok gyakran már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is nagyon könnyű, lágy belkiürülést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

Készül az egységesített polgári törvénykönyv. Bucarestből jelentik: A miniszterelnökségen rövidesen megkezdődik az egységesített polgári törvénykönyv kidolgozása, amely a II. Károly büntetőtörvénykönyv mellett az utóbbi idők legfontosabb törvénykezése lesz.

TOVABBKÉPZŐ TANFOLYAM az oradeai orth. leánygimnáziumban. Az oradeai orth. zsidó leánygimnázium igazgatósága régen érzett szükségletnek óhajtott eleget tenni, amikor az érdeklőt szülőik kívánságára a gimnázium IV-ik osztályának végzett növendékei számára, akik hosszabb közép- vagy szakiskolai tanulmányokat folytatni nem óhajtanak, de a négy osztályban szerzett ismereteket kimélyíteni, újakkal gyarapítani, erkölcsi világukat gondos irányítás, nevelés mellett szilárdítani óhajtják, az elkövetkező 1938-39. tanévre továbbképző tanfolyam az általános műveltséget adó modern nyelvi, irodalmi, műtörténelmi és gyakorlati életben szükséges gyorsirás, kereskedelmi levelezés, gépirás, stb. ismereteket fog felölelni heti 29 órában. Az iskola igazgatósága felhívja mindazokat, akik a tanfolyamon résztvenni óhajtanak, hogy augusztus hó 27-ig jelentkezzenek, hogy a szükséges előkészületek kellő időben elvégezhetőek legyenek.

Az oradeai Arvagondozó Tanonc-Ott-honban néhány hely megüresedett. Felszállt-juk azon vidéki szülőket, akik gyermekeiket ipari kiképzésben kívánják részesíteni és Tanonc-Ott-honunkban elhelyezni, felveselik kérvényüket „Ocotirea Orfanilor Evrei Căminul de Ucenici Oradea, Str. Alexandru 27” címre küldjék be, ahol a felvételre vonatkozó minden felvilágosítás megkapható.

A munka- és mesterkönyvek kiállítására. A Munkakamaránál a napokban kezdődött meg az új típusú mester- és munkakönyvek kiadása. A bizottság, amely ez ügyben döntött, munkálatait befejezte és mint hírlik, csak ősszel fog ismét összeülni, hogy az addig befutó új kérések felett döntsön. A több mint huszazer eddig beadott kérelem jórészt elutasították, miután a kérvényezők nem tették le az összes szükséges okiratokat. Az elutasításról a felet értesíti a Munkakamara azzal, hogy a kérvény beadásakor kapott ideiglenes igazolványt három nap alatt szolgáltatassa vissza. Ez a három napos terminus sokakat meglepett, amennyiben azt hiszik, hogy ugyancsak ezalatt az idő alatt támadható meg a Munkakamara elutasító határozata. Valójában a helyzet az, hogy az elutasításról szóló határozat ellen kézzhezvétel nélkül négy hónapon belül lehet kontesztációt benyújtani a Munkakamarához, de a munkügyi felügyelőséghez címezve. A kontesztációban mellékelendők mindazon okiratok, amelyek hiánya miatt a kamara a kérvényezőt elutasította. Aki nem tudja beszerezni ezidő alatt sem a szükséges okiratokat, az a kontesztációban kérheti a munkügyi felügyelőséget, hogy a kitűzendő tárgyalás során mutathassa be az iratait. A felügyelőség nem dönt véglegesen az ügyben, hanem a szükséges vizsgálat megejtése és a felek meghallgatása után felterjeszti az ügyiratokat a miniszteriumban, ahol a kontesztáció beérkezéséről számított 30 nap alatt meghozzák a döntést. Ujabbban a Munkakamaránál kialakult a gyakorlat, hogy csak az esetben fogadják el a benyújtott kérvényeket, ha azok megfelelően fel vannak szerelve a szükséges okiratokkal. Ezzel a Kamara elejét akarja venni annak, hogy hosszadalmas eljárással felhívásokat kelljen kibocsátani az iratok pótlása végett. Ez az új rendszer bizonyára azt az eredményt fogja szolgálni, hogy kevesebb kérés kerül elutasításra.

TURISZTIKA

Kirándulás a Géczy várhoz

A Haggibbor Sportegyesület turistaszakosztálya augusztus 28-án, vasárnap autókamionnal kirándulást rendez a Géczy-várhoz. A kirándulás helye: magas, fenyővel körülvett, a Géczy-vár körül elterülő pompás völgy. A komolyabb turisták a Géczy-várhoz a Testesig (1450 méter körül) rándulnak. Résztvételi díj: tagoknak 66, vendégeknek 71 lej. Indulás reggel 6 órakor a Haggibbor Otthonból. Jelenkezni mindennap a Stadion sportruházban Calea Marechal Foch 1 szám és este 6-tól 8-ig a Haggibbor Otthonban, Str. Stroescu 7/b, legkésőbb péntek estig lehet.

A Haggibbor turistaszakosztálya vasárnap és hétfőre kirándulást tervez a Rodnai Havasokba (Unokó). Kizárólag gyakorlott turisták ma, szerdán este 8-tól 9 óráig még jelentkezhetnek a Haggibbor Otthonban, Str. Stroescu 7/b.

Az Aurora turistaegyesület augusztus 28-án egynapos kirándulást rendez autókamionnal Cheie Rinetji szorosozhoz. Indulás reggel 4 órakor. Jelentkezni Str. Iorga 6 sz. alatt a Kemény-féle cukrászdában. Vendégek szívesen lát a vezetőség. Vezető: Major Ionka.

Jótékony adomány. Tusnad fildőn nyaraló timisoarai ur, egy vitás ügyből kifolyólag 500 lejt küldött be címünkre, melyet ezután nyugtáztunk. Az összeget az Új Kelet szegényei között osztottuk szét.

Házasság. Schwartz Sigismund szeptember hónapban tartja polgári esküvőjét Cerny-Ardovban (Csehszlovákia) Hersko Bertusival. (Mindenképpen értesítés helyett).

Megszöktek a bucaresti tözdsés életfogytiglan elítélt gyilkosai. Bucarestből jelentik: Romulus Cuda és Tökés Béla, Goldschlager tözdsés életfogytiglani kényszermunkára elítélt gyilkosai ma éjjel megszöktek a jilvai börtönben lévő celláikból. A két szökevényt keresik.

Zaharovits Soma ügyvéd és neje ezután értesítik jóbarátait és ismerőseiket újszülött Tamás fiúknak születéséről.

Nizzai ibolyák, az 1938. év legszebb operett slágere, főszerepben Erna Sack, a világhírű operatőrnéső, ma az Edison mozgóban.

Lansbury Ghelmegeanu miniszter. Bucarestből jelentik: Mihail Ghelmegeanu közmunkügyi miniszter ma fogadta George Lansbury angol képviselőt.

Jön 505 a csikkal...

Egy cluj közrendőrt letartóztattak a betegsegelyző pénztárnál történt betörés miatt. Megírta az Új Kelet, hogy néhány héttel ezelőtt betörték a betegsegelyző pénztár Ferdinand király uti épületébe és a Werheim-kasszát megfurva, elvitték annak 121 ezer lej tartalmát. A rendőrség széleskörű nyomozása folytán már néhány nap múlva lefellelték a tetteseket Crisan Teodor piaci árus és Csepei Gyula többszörösen büntetett betörő személyében. Vallatásuk során Crisan és Csepei beismerték a betörést, mindössze 11 ezer 800 lejjel nem tudtak elszámolni. Néhány nap múlva Csepei kihallgatására jelentkezett és azt mondta, hogy a hiányzó pénzt egy közrendőrnék adta, aki igazolásra szólította fel, midőn a betörés után menekülni akart. Csepei iratai felmutatása helyett revolvért rántott és megfenyegette a rendőrt, hogy lelövi, ha nem bocsátja útjára. Majd egy pénzzel teli kis zsákot emelt ki az aktatászkájából — később tudta meg, hogy 11.800 lej volt benne — és felajánlotta a rendőrnék a pénzt, megfenyegette, hogy lelövi, ha békében nem hagyja elmenni. A vallomás vétele után a büntügyi rendőrség igazgatója szembesítette Csepeivel azt a négy rendőrt, akik a betörés éjszakáján a Csepei által említett környéken szolgálatot teljesíttek. A betörő mind a négy rendőrnök felismerni vélte azt, akinek a pénzt adta. A rendőrség már azt hitték, hogy Csepei félre akarja vezetni a hatóságokat. Ekkor azonban váratlan dolog történt. Szombaton délután megjelent a rendőrség büntügyi osztályán a négy gyanúsított közül az egyik rendőrnök, Tánase Oniga, aki a negyedik kerületi rendőrséghez van beosztva. Megtörtén ismerte be, hogy ő volt az, aki elvette a pénzt Csepeitől, de nem a pénzt vette, hanem mert négy gyermek apja és félt, hogy a betörő beváltja fenyegetését és lelövi. Az első számú vizsgálóbírói kabinet főnöke a rendőrt ellen letartóztatási végzetést adott ki, amelyet hétfőn délelőtt a Cojocaru-Popa törvényszéki vádtanács helyben hagyott.

Cluj, augusztusban hirt adunk mernők tragikum megrendítő tett az egész orpedig, akik Traszolgálati éveit alrendült lélekkel érző, lelkiismeretbert, aki mindvéjesítette kötelessmul áldozatává v vagy inkább egymerő szellemével

Zelman Ernő pesten született, ael a műegyetem mernők a magyrtába lépett. Tehték, lelkiismerete gyorsan haladtórán. Az egyesülémisoarai forgalmisztviselője volt. amelynek a reorban kivételesen képzett tisztvisé hivatalnok karárvóddal ezután niai vasuti göcypüttőházi főnökv Zelman szolgé

Közel nyolc év ellősségteljes pos megelégedésére. Akerülése után meurilányt vett el amelyvel kezdetben tétlen bizalom k kivételes szakértőben lelkiismeret volt. Baráti körb tettenk örvendett. temes műveltség folytán általános lampolgári összeállstromba kérté miután állami tilyen akadály a 1927-ben a reimen később Cljutóbbi években és beosztásban a udvarnál működ megállapítani, m szolgálati érdekvolta ezekben a vált áthelyezésekben hiányotottá lenit befolyásolt jökedélyi ember

Husz — n A fővárosban dőln megkezdődte vizió műveletei. sen utazott le I iratokat beszer mernők azonban letékes hatóságok számára a t gi bizonyítványt arra az álláspontozkodott négy amely romániai h lősséget szerezhe álláspont Zelman és törvényellenes több elvi itélet f nek az érvelésne belk valamely t nek tényével a nek tekintendők nek kellene az a törvényben elő

Kirá tók v Mindenesetre mernők ilyen ktyosan“ felszere a devai járásbir

SPORT

Emelkedett hangulatu zárőnnepélyel fejezték be
Targu-Muresen a Sennensieb Béla
Ben Cion Kupa uszőverseny

Cluj, augusztus 23. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban röviden már jelentettük, hogy a kerületi Makkabi Szővetség bajnoki uszőversenyének második napján a targumuresi Makkabi uszőgárdája megtartotta az első napon szerzett pontelőnyét és így erre az évre megszerezte a Sennensieb Béla által alapított Ben Cion Kupa védelmét.

A kitűnő rendezésben, hatalmas érdeklődéstől kísért versenyt nagyszabásu zárőnnepély fejezte be. Este pontosan 9 órakor már zsúfolott volt a Zsidó Klub kerthelyisége. Miután a versenyzők felsorakoztak, a zárőnnepély a Hatikvah hangjaival megkezdődött. Ezután Engelberg Dezső dr., a targumuresi Makkabi sportegyesület elnöke üdvözölte lendületes és lelkes szavakban a versenyen résztvevő sportolókat és vezetőségi tagokat, majd Sennensieb Bélának, a Ben Cion Kupa alapítójának adta meg a szót, aki zsidó lelkesedéstől átszőtt beszédében rámutatott azokra az okokra, amelyek őt a kupa alapítására készítették. Annak a kívánságának adott kifejezést, hogy minden évben más-más zsidó sportegyesület nyerve a kupát, mert ez garanciája a zsidó uszősport eszettel egyidejűleg a zsidó ifjúság fizikai fejlődésének. Hermann Lajos dr., a kerületi Makkabi Szővetség nevében mondott igen hatásos beszédet. Nagy vonalakban vázolta a Makkabi mozgalom célkitűzéseit, amelyek lényege nem a minőség, hanem főleg a mennyiség. A zsidó sport legfőbb törekvése a zsidó ifjúsági tömegnek a testnevelés eszméjének szolgálatába való állítása. Hermann Lajos dr. ezután a Makkabi Szővetség nevében átadta a győztes tg-muresi Makkabi vezetőségének egy évi megőrzésére a Ben Cion-kupát. A nagy tetszéssel fogadott üdvözölő beszédet után Gál István, a tg-muresi Makkabi ügyvezető elnök kiosztotta a versenyzők tiszteletdíjait. Az egyes számok első és második helyezettjei szépíkviteli érmet kaptak. A díjkiosztási aktus után Herskovits Béla dr. (Haggibbor), Ganz (Hakoah), Spitzer dr. és Weltzer (Makkabi Tg-Mures) mondtak a rendezőségnek, a résztvevő egyesületek nevében szívélyes köszönetet. A zárőnnepély a királyi himnusz hangjai mellett, a késő esti órákban ért véget.

A verseny másodiknapjani eredményei egyébként a következők:

100 m női gyors: 1. Jakobovits Éva Makkabi Tg-Mures 1:49.2. Makkabi rekord. 2. Blattner Magda Haggibbor 1:54. 3. Goldstein Alice Haggibbor 2:15.

3x100 m vegyes staféta: 1. Haggibbor I (Schwartz II, Sebestyén I, Grün) 4:28.8. 2. Makkabi I (Weltzer, Deutscher, Kohn) 4:30.2. 3. Makkabi II (Erdélyi, Landau, Engelberg) 5:03. 4. Haggibbor II.

200 m női gyors: 1. Grünfeld Livia Makkabi Tg-Mures 3:44. Makkabi rekord. 2. Benedek K. Haggibbor 1:18.2.

100 m ifj. gyors: 1. Grün Haggibbor 1:18.2. 2. Jávor Hakoah 1:18.4. 3. Fritsch Makkabi Tg-M. 1:25.1.

100 m női mellúszás: 1. Grünwald Éva Haggibbor 1:48.1 Makkabi rekord. 2. Blattner Magda Haggibbor 1:52.3. 3. Czitrom Éva Makkabi Tg-Mures 1:55.

10 m ifj. mell: 1. Sebestyén György Haggibbor 1:29.4. Deutsch Imre Makkabi Tg-M. 1:36. 3. Markovits György Hakoah 1:38.8.

4x50 m női gyorsstaféta: 1. Makkabi I (Jakobovits, Erdélyi, Farkas, Czitrom) 3:29.4. Makkabi rekord. 2. Haggibbor (Blattner, Goldstein, Hirsch, Grünwald) 3:37.4. 3. Makkabi II (Jungermann, Szabó II, Szabó I, Braun) 3:43.

100 m női hát: 1. Jakobovits Éva Makkabi Tg-M. 1:49.4. Makkabi rekord. 2. Grünwald Éva Haggibbor 2:06.8. 3. Szabó Márta Makkabi Tg-M. 2:22.4.

3x100 m ifj. vegyesstaféta: 1. Haggibbor I (Róbert, Sebestyén I, Grün) 4:43.6. 2. Makkabi I (Erdélyi, Deutsch, Fritsch) 4:55. 3. Makkabi II (Engelberg, Landau, Molnár) 5:06.4.

100 m női gyors: 1. Benedek Kató Haggibbor 1:41.6. 2. Grünfeld Livia Makkabi Tg-M. 1:45.2. 3. Farkas Gabriella Makkabi Tg-M. 1:56.

3x5 m női vegyes staféta: 1. Makkabi I (Jakobovits, Czitrom, Farkas) 2:31.4. Makkabi rekord. 2. Haggibbor (Goldstein, Blattner, Grünwald) 3:53.8.

4x50 m női gyorsstaféta: 1. Haggibbor (Grünwald, Goldstein, Blattner, Benedek) 3:16.4. Makkabi rekord. 2. Makkabi I (Jakobovits, Farkas, Grünfeld, Czitrom) 3:20.8. 3. Makkabi II (Jungermann, Szabó I, Szabó II, Erdélyi) 3:54.

Műgrás: 1. Aszódi Hakoah 125 pont. 2. Fritsch Endre Makkabi Tg-M. 105 pont. 3. Stein Vilmos Makkabi Tg-M. 70 pont.

A pontverseny végleges állása:

1. Makkabi Tg-Mures 179 pont.
2. Haggibbor Cluj 121 pont.
3. Hakoah Arad 17 pont.
4. Makkabi Oradea 10 pont.

Csak röviden...

Tegnap fejezték be Oradea-n a Dreher Haggennacher teniszklub kiúdelmeit, amelyek során az oradeai Makkabi fiatal gárdája előbb 4:0 arányban győzte le az aradi Gloria teniszszőgárdáját és ezzel a döntőre minősítette magát. A döntőt a Cluj Atlétikai Club és a Makkabi játszóiták, győzött a CAC 4:1 arányban. A döntős során nagy meglepetésre

SZÍNHÁZ-FILM
MŰVÉSZET.

AZ OPERA MOZGO MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda: Fekete rózsák. Főszerepekben: Lillian Harvey, Karl Ludwig Diehl.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Dupla műsor egy helyért: I. Ha én lennék a főnök... (Si j'tais la patron). Páratlanul szellemes francia zenés vígjáték. Fősz.: Fernand Gravey. II. Broadway Melody 1938. A szezon legnagyobb zenés filmje. Fősz.: Robert Taylor és Eleanor Powell.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Szezonnyitó premier! Paramata (Nők a rács mögött). Főszereplők: Sarah Leander, Európa legnagyobb filmsztárja és Willy Birgel.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

London terror alatt. Főszereplők: Fritz Kortner és Charles Farrell.

A THELIA MOZGO MŰSORA:

Romeo és Julia. Shakespeare hallhatatlan műve film. Szar rendezés, 3000 szereplő. Főszerepekben: Norma Shearer és Leslie Howard. Csütörtöktől: Premier! Dupla műsor: A hetek bandája. Izgalmas bűnügyi film. Harwood mesterdektív kalandjai.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Szenzációs műsor: I. Nizzai ibolyák. Fősz.: Irma Seck, a világhírű bécsi énekesnő. II. Az örökséget menekülte. A legnagyobb egzotikus film. III. Uj hirod és Micky Maus.

A CAPTOL MOZGO MŰSORA:

Korda Sándor legnagyobb alkotása: Alexandra grófnő. Főszereplők: Marlene Dietrich és Robert Donat.

A MUNKAS MOZGO MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor: I. Az álmok éjszakája. Zenés operett. Fősz.: Lillian Harvey. II. A titokzatos tudósító. Bűnügyi dráma. Főszereplők: Bert Sternbach és Marion Shilling. III. Journal.

A cselédkönyvek felülvizsgálása. Folyó év augusztus 12-én megkezdődött a cselédek és cselédányok munkakönyvének felülvizsgálása. Felhívjuk a munkaadók figyelmét, hogy szeptember 6-ig bezárólag cselédek, vagy cselédányok munkakönyvét magukkal hozva jelenjenek meg a rendőrség cselédhivatalában (60. számú szoba). Azok a munkaadók is kötelesek megjelenni, akik munkakönyv nélkül tartanak alkalmazásban fent említett személyeket, hogy azok igazoló iratainak alapján beírják őket a cselédhivatalba. A kihágókra a cselédszabályrendelet megfelelő paragrafusa alapján büntetést rónak ki. A jelentkezés betűrendben a következőképp történik: Augusztus 18 A, B, 19 C, 20 D, 22 E, F, 23 G, 24 H, 25 I, 26 J, 27 L, 30 M, 31 N, O, szeptember elsején P és R, 2 S, T, 3, U, V, 5 W, Z, 6 X, Y.

az egyre fejlődő Halmi István dr. (Makkabi) 3:6, 6:4, 6:4 arányban legyőzte Farkas dr-t. A CAC csapata minthogy ezuttal harmadszor győzött, véglegesen elnyerte a Haggennacher-kupát.

A satumarej Barkochba teniszűző gárdája vasárnap Sigheten barátságos mérkőzést játszott a Sámson gárdájával. Győzött a Barkochba 6:5 arányban.

Newyorkból jelentik: Az Ausztrália-Németország Dawis Cup zóna közti döntőt az ausztraliak fölényesen 5:0 arányban nyerték meg. Ausztrália a Dawis Cup idei döntőjében a múlt évi védő Egyesült Államok csapattal játszik.

A csehszlovákiai Besztercebányán rendezett nemzetközi teniszversenyt, amelyen román versenyzők is indultak, Hecht, a kitűnő zsidó teniszűző nyerte. Második Drobny, döntő 9:7, 2:6, 6:2. Női egyes: 1. Sobotkova, 2. Stutzova, 6:4, 6:8, w. o. Férfi páros: 1. Hecht-Drobny, 2. Schmidt-Caralulis, döntő 6:3, 6:0, 6:1. Vegyes páros: 1. Schmidt-Bereczky román, 2. Drobny-Subotkova, döntő 3:6, 7:5, w. o. Női páros: 1. Poppérné-Bereczky román, 2. Subotkova-Stutzova, döntő 6:4, 6:4. A román játékosok legközelebb a póstyeni nemzetközi versenyen is indulnak.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, augusztus 24.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Könyvek és folyóiratok. 20.30: Gheorghiu-Villea, Calopi énekel. 22.55: Cocea György cselez. 21.30: Tarka lemezek. 22.30: Hírek. 22.45: Vendégéneke. Majd: Hírek külföldre németül és franciául.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. A héber nevelés alapelvei. 8: Előadás a nyelv szépségeiről. 8.35: Rebecka Oesterreicher felolvasása. 8.45: Sosana Hameiri: Palesztinai dalok. 9: Pontos idő, időjárás, hírek. 9.30: Az angol műsor keretében hangverseny.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.40: Hírek. 14: Hanglemek. 14.20: Pontos időjelzés. 15.35: Hírek. 18: Hegedűszámok. 19: Beermann: Klarinétkettős. 19.45: A rádió szalonzenekara. 21.50: Hírek. 22.15: Cigányzene. 22.45: Időjárásjelentés. 22.15: Énekszámok. 24.10: Jazz-hármas. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Szofia. 20.30: Bizet: Carmen, opera. Osló. 21: Mozart: Figaro házassága, opera. Luxemburg. 23.15: Rádiózenekar.

Csütörtök, augusztus 25.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Spontihirek. 13.40: Hanglemek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Tánckomédia. 20: Felolvasás. 20.15: Senbanescu Miklós énekkhangversenye. 20.40: Mandolinzene. 21.15: Időszervi anyagok. 21.30: Rádiózenekar. 22.30: Hírek. 22.45: Vendégéneke. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 5.30: Pontos idő, hírek. 8: Hangverseny. 8.25: M. Rabinovitz előadása Rasiről. 8.45: Szimfonikus hangverseny. 9: Pontos idő, időjárás, hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemek. 11.40: Hírek. 13.05: Gordonka. 14.15: A rádió szalonzenekara. 18.30: Jazz. 19.50: A berlini Opera cselédadása Magyarország kormányzója tiszteletére. 21.30: Hírek. 1.05: Hírek.

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

W. J. Baia-Mare. Nincs tudomásunk hasonló főiskola létezéséről.

R. J. Alunis. Sziveskedjék a timisoarai Hercules Farmhoz fordulni.

Dr. T. I., Mercuria Ciuc. Levélben válaszoltunk.

Egy előfizető. Tudomásunk van az Ön által közölt információkról. Vezetőink megfelelő helyen interveniálnak az ügyben.

Képviselőt
keresek

Brasov és környék területére brassovi szőkbellei. Referenciákkal együtt ajánlatokat „Azonnal átvethető” jellegre a kiadóba.

APRÓ
HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésem egy azó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legtöbb apróhirdetés 20 lej. Aláíráskor 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portódíj megfizetve van.

Kiadó szeptember 1-re elegánsan berendezett különbejáratu gyönyörű szoba, belőle nyíló fürdőszoba használatával disztíngvált, stabil lakónak. Megtekinthető Str. Baron L. Pop 13, 7. ajtó, 1-5-ig.

Középiskolás tanuló elhelyezést nyerhet nevelési szempontból előnyösen ismert zsidó családnál. Cim a kiadóhivatalban.

Különbejáratu butorozott szoba szeptember elsejére kiadó. Str. Regina Maria 7.

Két diáklány magános urinóél teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

CSILLAROKAT legolcsóbban a készítőnél, GRUNWALD JAKAB, C. Decabal 23. Telef. 17-41.

Középiskola alsó osztályába járó fiú vagy leány növendék teljes ellátást (rituális koszt) kaphat zongora- és fürdőszobahasználattal zsidó uricsaládnál. Cim: Dr. Brückné Targu-Mures, Stefan cel Mare 11. (Berkő-ház.)

Komoly urilány belvárosi komfortos lakásban mint lakótársnő teljes ellátásra kerestetik. Bővebbet Lloyd comisio, Piața Unirei 9.

Oradean hatodik gimnáziumot végző fiatal elcserelelem szigoruan vallásos házhoz Clujon tanuló 10-14 éves leánykával. Megkeresések „Megfelelő” jellegre a kiadóba.

Középiskolás II-III. oszt. urilánykát jövő tanévre elfogad uric család, központban, legmodernebb lakással. Wartenberg, Moșilor 12.

Kétszobás komfortos lakást keresek szeptember 1-re. „Sürgős” jellegre a kiadóba.

JAHREZETTABLEA aluminiumból tetszőtős, kisalak, egyszemélyes 150 lej, kétszemélyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátumú közlendő. Boros papirkereskedés, Cluj.

Konyhabutorok divatos színekben, a legdivatosabb kivitelben olcsó árban kaphatók: asztalosműhelyben, Str. Gh. Barițiu 10.

Hol lehet elhelyezkedni? Zsidók leteleplési és elhelyezkedési lehetőségei a külföldön és gyarmatokon című könyv Lei 35.— áron kapható minden könyvkereskedésben. Vezérképviselő Pen Companie, Satu-Mare, Piața Bratianu 13.

Targu-Muresen régi, bevezetett főtéri rövid- és kötöttáru üzlet társat, esetleg más szakmában (textil) a helyiség felében rayontársat keres. Cim a kiadóban.

Zsidó leümban tanuló negyedik osztályos fiamhoz 12-15 éves társat keresek teljes ellátással. Közlelbbit: Feuerstein Timisoara, Bul. Carol 29, földszint.

Nyolcadikos kereskedelmista napi 2 órái irodai munkát vállalna, az iskola kezdetéig egész napra is. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre a kiadóba.

Hetedikes gimnázista leány lakótársnőt keres butorozott szobába, fürdőszobahasználattal. Tudor Vladimirescu 17, földszint 3.

Széna-prést lőhajásra megvételre keresek. Filőp Jozsef Medias, Mihai Viteazul 2.

Kereskedelmista, gimnázista, elemista gyerekek korrepetálását vállalom. Schächter, Str. Ion Ghica 6/a.

Licencizott angol nyelvtanáró angol órákat ad. Érdeklődni Zeigerné, Str. Dacia 1.

3-4 szobás komfortos lakást keresünk a belvárosban november 1-re. Cimeket a kiadóba kérünk.

KIS Z

A veronai örök ezer nézőt fogadó budapesti Opera megnyitó előadása tősen elfeledett

Száz évvel ezelő zsidó származásu országban születő szővegeknyvet is a Don Juan, Figlutte az ő nevére. Ponte 89 évét ényomorban halt

Ottó Ferenc, szarzó, Kodály v. szobában több, z volt, most fejező szővevény című mája nyomán k. renc a Bartók-gyűjtés több darjában, melynek jósolnak.

Abbáziában tartozik) szinté adásokat, mely operája is szinzőnek, a Parasz tájának személy

Az Amerikai Michigan State des tanárává vá kitűnő magyar Hubay Jenő tar már el is foglal

A zürichi várjövő évi munka között a követő Beatrice és Benmek című operá Mathis, a festő

Indig Alfréd, hegedűművész hegedűegyes tá kvartett nagy. Párizsban, a fragiumban is. A évadra szerzőt versenyekre.

A trencsénterümepek augusprágai Ondricevel. A kamarazsiresebb ilyenfa re és azok aug

A szegedi szazenei produkció mos-a, a Kodályrandot-ja. A maazonban mégis illetékes szegedi

Pfűzner Hans memsokára 70 frankfurti operaleadásokat ren

Tudomásunk szőlyőlag zsidó terjesztik, hogy antiszemita v. lentékeket tesz mására kívánj nem felel meg reáltésen alapu

Üzletünk fenkedtünk, hogy kiszolgáljuk, fők sokha nem bennünket, jól tőlünk szellemé tőlünk az ilyen

Kérjük nb. meg továbbra

E rovatba felhívást nem

KIS ZENEI HIREK

A veronai óriásméretű arénában, mely 25 ezer nézőt fogadhat be, folynak a nyári szabadtéri operaelőadások. Egyik karmester a budapesti Opera dirigense: Sergio Falloni. A megnyitó előadás Verdi ifjúkori, meglehetősen elfeledett operája, a Nabucco volt.

Száz évvel ezelőtt, 1838-ban halt meg a zsidó származású Lorenzo da Ponte, aki Olaszországban született és Mozart három operája szövegkönyvét írta meg. Ezek az operák: a Don Juan, Figaro házassága és a Csoi fan tutte az ő nevét is halhatatlanná tették. Da Ponte 89 évet élt meg és Amerikában nagy nyomorban halt meg.

Ottó Ferenc, fiatal magyar magyar zeneszerző, Kodály volt növendéke, lének a közel-múltban több, zenekarra írt művel szép sikere volt, most fejezte be Nyirő Józsefnek Julia szép leány című székely népies tárgyú drámája nyomán komponált operáját. Ottó Ferenc a Bartók-Kodály féle székely népzene-gyűjtés több darabját használta fel új operájában, melynek a művet ismerők nagy sikert jósolnak.

Abbáziában (mely most Olaszországhoz tartozik) szintén rendeztek szabadtéri előadásokat, melyek során Mascagni: Si című operája is színerkült a világhírű zeneszerzőnek, a Parasztszereplő zseniális komponistájának személyes dirigálásával.

Az Amerikában levő Lansing város Michigan State College zenei fakultása rendez tanárává választotta Arany Ferencet, a kitűnő magyar hegedűművészt. Arany, aki Hubay Jenő tanítványa volt, szeptemberben már el is foglalja szép pozícióját.

A zürichi városi színház most tette közzé jövő évi munkatervét. Az operapremierek között a következők szerepelnek: Berlioz: Beatrice és Benedikt-je, D'Albert: A holt szemek című operája, Hindemith legújabb műve: Mathis, a festő és Janáček Jenő-féle.

Indig Alfréd, a clujai születésű kitűnő hegedűművész jelenleg Párizsban él, ahol vonósnegyes társaságnak a primáriusa. A kvartett nagy sikerrel ad hangversenyeket Párizsban, a francia vidéki városokban és Belgiumban is. A párizsi Rádió Társaság egész évadra szerződtette az Indig-négyest hangversenyekre.

A trencséntéptől nemzetközi kamarazene-ünnep augusztus 17-én kezdődtek meg a prágai Ondricek vonósnegyes hangversenyével. A kamarazene-ünnepélyeken a világ leg-híresebb ilyenfajta társulatai működnek közre és azok augusztus 28-ig fognak tartani.

A szegedi szabadtéri előadások véget értek. Zenei produkciók voltak: Kodály Hány János-a, a Kodály-hangverseny és Pucini Turandot-ja. A hatalmas művészi siker mellett azonban mégis anyagi deficitet jelentenek az illetékes szegedi hatóságok.

Pfizer Haas, a világhírű komponista nem sokára 70 éves lesz. Ez alkalomból a frankfurti operaház összes operáiból ciklikus előadásokat rendez.

NYILTTÉR

Tudomásunkra jutott, hogy egy esetből ki-folyólag zsidó vendégeink körében azt a hírt terjesztik, hogy mi, valamint alkalmazottaink antiszemitaik vagyunk és ilyen értelmű kijelentéseket tesszünk. Vendégeink szives tudomására kívánjuk hozni, hogy ez az állítás nem felel meg a valóságnak és ez a vád fél-reértésen alapul.

Üzletünk fennállása óta mindig arra törekedtünk, hogy vendégeinket lelkimérsétesen kiszolgáljuk, felekezeti, vagy faji szempontok soha nem befolyásolhattak. Aki ismer bennünket, jól tudja, hogy ez ellenkezik üzletünk szellemével és hogy mennyire távol áll tőlünk az ilyen gondolkodás.

Kérjük nb. zsidó vendégeinket, tartsanak meg továbbra is jóindulatu pártfogásukban. Almási Andor és neje Gizke női fodrászok Reg. Ferdinand 91.

E rovatban közléseket nem vállalunk felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó-vezetőség.

KÖZGAZDASÁG

Módosítja a kormány a nemzeti munka védelméről szóló törvényt

Az egyes szakminisztériumok a következő nagyszabású törvények átdolgozásával, illetve módosításával foglalkoznak jelenleg: közgazdasági életünk, különösen pedig az ipari és mezőgazdasági termelés fokozását célzó új törvények, új ipari és iparfejlesztési törvények kidolgozása, az érvényben lévő nemzeti munkavédelmi törvény megfelelő átdolgozása, a külkereskedelmünk szabadságát fokozatosan visszaállítani hivatott új rendelettörvények, az új vasúti tarifa nomenklatúrájának és díjtételeinek megállapítása. Ezek a törvénymódosítások és új törvények előreláthatólag még az ősz folyamán érvénybe lépnek.

A jegybankfiókok zálogkölcsonöket folyósítanak magánosoknak aranyérmékre

A Banca Nationala közleményt adott ki, amelyben ismételtlen leszögezi, hogy az érvényben lévő törvényes intézkedések értelmében az aranyérmék, bármilyen kibocsátásuk is legyenek, kizárólag csak a jegybank által vásárolhatók meg. Így az aranyérméknek a készpénzbe való átadása is csak a jegybankfióknál történhetik. A Banca Nationala központja és fiókjai aranyérmékre zálogkölcsonöket folyósítanak.

A Banca Nationala újabb rendelkezése a nemesfémek vételéről és eladásáról

A zálogba adott érmekek a kölcsön összegének visszafizetése után a tulajdonosoknak visszaszolgáltatók. Aranyérmékből készült nyakékek hordása tulajdonosok részéről meg van engedve, minden korlátozás nélkül. Ezeknek a nyakékeknek, vagy a rajtuk lévő aranyérméknek a vétele, vagy eladása azonban már szigorúan tilos, illetve csak a Banca Nationala számára történhetik.

A bankbetéteket biztosító intézmény megalapításában az állam, a Postatakarékpénztár, az állami Letétpénztár, az Ipari Hitelintézet és a Szövetkezeti Központ is részt vesznek

kötvények kibocsátására. Az intézmény alapítókéjének nagyrészt a magánbankok fogják lejegyezni. Gyökeresen módosítják a jelenlegi banktörvényt

A nemzetgazdasági minisztérium a Banca Nationala-val karöltve hosszabb ideje tanulmányozza a bankbetétek biztosításának kérdését, abból a szempontból kiindulva, hogy a nagyközönség bizalma a pénzintézetekkel szemben növekedni fog, amennyiben a betétesek biztosítékot kapnak arra nézve, hogy egy esetleges gazdasági krízis idején sem fejegeti veszély a bankokra bízott tőküket. A kormány és a jegybank megegyeztek abban az elvben, hogy a bankbetétek biztosítását intézményesen kell megoldani. A kérdés tanulmányozására kiküldött szakbizottság két csoportra oszlott, melyek közül az egyik csoport a bankbetétek biztosításának a magánbiztosító intézetek bevonásával való megoldását tanulmányozta. Ezekbe a megbeszélésekbe a biztosító intézetek képviselőit is bevonták.

A másik csoport a bankbetétek biztosításának egy külön bankbetétbiztosító intézet felállításával való megoldását tanulmányozta s erre nézve más tervezetet is dolgozott ki. A javaslat szerint az e célra felállítandó intézet igen nagy összegű alaptőkével fog rendelkezni, melyet részben maguk a pénzintézetek, másrészt az állam, a Banca Nationala, a Postatakarékpénztár, a Letétpénztár, az Ipari Hitelintézet és a Szövetkezeti Központ fognak lejegyezni. Ez az intézet fogja a bankbetétek visszafizetését vállalni még oly esetekben is, amikor valamely pénzintézet fizetési képessége válna. Természetesen az állam és a Nemzeti Bank részvétele a bankbetétbiztosító intézet felállításában és tőkeállományában biztosítja az állam és a jegybank ellenőrzését a magánbankok működése felett, annak érdekében, hogy üzletpolitikájuk szoros összhangban álljon a betétesek és egyéb hitelezők érdekeivel is.

A tanulmányi bizottság munkálatai során azt is megállapította, hogy a jelenlegi banktörvénynek azok az intézkedései, amelyek a pénzintézetek mobilitási kvótáját a betétállomány arányában megállapítják, amelyek a bankok minimális alaptőkéjére vonatkoznak, nem nyújtanak kellő törvényes védelmet és biztosítékot a bankbetétesek számára. Ezzel a banktörvény alapos átdolgozása és módosítása feltétlenül szükségessé vált. Ugyancsak szükségesnek tartotta a szakbizottság annak a kérdésnek a megvitatását is, vajon nem lehetne-e a konverziós törvények által teremtett helyzetet véglegesen rendezni egy olyan amortizációs pénztár felállításával, amely a pénzintézetek konverziós követeléseit átvonná? A bankbetétbiztosító intézet alapszabálytervezete szerint ez az intézet felhatalmazást kap arra, hogy az állam által garantált obligációkat, kötelezvényeket bocsásson ki, amennyiben saját alapjai az általa vállalt pénzügyi feladatok teljesítésére nem mutatkoznak elégségeseknek. Ezen a réven az intézet erőteljesen részt vehet a pénzintézetek tőkeállományának feladatában is.

Üzleti hírek

Transglobus szállítási r. t. Bucuresti megbízást kapott a Ciosani r. t. vasútpítési anyagainak szállítványozására. A V. V. Tilea irányítása alatt álló Ciosani faipari vállalat éveikkel ezelőtt koncessziót kapott az aldunai erdőségek kitermelésére. A koncesszió egyik előfeltételét képezte, hogy a Ciosani r. t. az erdőségekben cca 100 kilométer hosszúságú normális nyomtávolságú vasútvonalat építet. A vasútpítkezés felmérési munkálatait a vállalat részben befejezte és a jövő év folyamán megkezdli a vasútpítési munkálato-kat is. Az építkezésekhez szükséges vasanyagokat az esseni Ferrostaal szállítja cca 4000 tonna mennyiségben. A szállítványozásra a bucuresti Transglobus S. A. szállítást vállalt kapott megbízást.

Oradean 80 ezer kgr. használható vasanyag,

vinklivas, lapos vascsövek, csőtartók, csavarok, drótkötelek, stb. részletekben is eladók. „Romano-Marocana S. A.” Bucuresti Cal. Victoriei 2, tel. 48222. Megbízott Lengyel Endre Oradea, Hotel Rimanoczy, megtekinthető Oradea, Str. Aurel Vlaicu nr. 8. Volt László-malom.

A közlekedésügyi minisztérium és a CFR között egyezmény jött létre, amelynek értelmében a CFR vállalja a Bucuresti-Turnu-Măgurele utvonalon 64 kilométer hosszúságú országút modernizálását cca 156 millió lej költséggel. Ezzel szemben a CFR kapta meg 25 évre kizárólagos joggal az áru- és utas-szállítási koncessziót Bucuresti-Bragadiru-Alexandria-Rosiori de Verde-Craiova országúton, amelynek hosszúsága 229 kilométer. Ezen az utvonalon a Piarológossági jog nem vonatkozik a vállalatok saját áruszállításaira és az élelmiszer-szállításokra, valamint a taxikkal lebonyolítandó utasforgalomra.

A múlt évben az állam részvételével megalakult az Industria Natională Aeronautică (I. N. A.) azzal a céllal, hogy az országban hatalmas repülőgépgyárat állítson fel. A most megjelent rendelettörvény szerint, az Industria Natională Aeronautică vállalatból az állam kivonult és az állam helyét a bucuresti S.E.T. Ing. Gr. Zaurescu repülőgépgyár vette át, amely 10 millió lej értékben apportként vitte a vállalatba teljes gyári berendezését. Az állam kivonulását az Industria Natională Aeronautică vállalatból külön egyezmény szabályozza, amelyet a magánrészvényesekkel kötnek.

A nemzetgazdasági minisztérium, bucuresti jelentés szerint, a fűrészfűrészlel fel-
lendítése érdekében a jelenleg érvényben lévő exportprémiumok módosítását határozta el. A terv szerint, a prémium 5-15 százalékos között fog mozogni, aszerint, hogy a fűrészfűrész milyen valutájú államba exportálják. A vonatkozó rendelet rövidesen nyilvánosságra kerül.

GAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Hogyan írják le az adóját annak, aki megszünteti az üzletét? A pénzügyminiszter a hozzáintézett sokféle kérdésre utasításokat adott ki, amelyekben előírja, miképpen kell leírni azoknak az adóját, akik üzletüket megszüntették. Egyéni cégeknek, közkereseti és betéti társaságoknak az adózó köteles bemutatni az illetékes Kereskedelmi és Ipar-kamara illetékes igazolványát, amely a cég törlesztését bizonyítja. Az adóelírás, illetve az adózás megszüntetése csak ennek alapján következhetik be. A részvénytársaságokra nézve azonban követni kell az adótörvény megfelelő speciális intézkedéseit. A részvénytársaságok ugyanis kötelesek ilyen esetben igazolni azt, hogy a kereskedelmi törvény rendelkezése szerint szabályos módon fel-számoltak. Ezzel kapcsolatban kötelesek bemutatni a pénzügyi hatóságoknak a végleges felszámolási mérlegüket. Ezeket a mérlegeket, amelyek az adókiadás alapjául szolgálnak, csak addig az időpontig, amikor a részvénytársaságok működésüket megszüntetik. A felszámolási mérleg benyújtásának a részvénytársaságokra vonatkozóan az a vélemény áll fenn, hogy a részvénytársaság nem ért el újabb eredményeket. Ennek következtében valamely részvénytársaság felszámolásának egész ideje alatt a kereskedelmi és ipari adót a minimális jövedelem után vetik ki, vagyis a törvényben meghatározott adót felére szállítják le. Mindaddig, amíg a részvénytársaság végleges felszámolási mérlegét nem mutatja be, nem lehet az adóztatást megszüntetni, még akkor sem, ha nem is folytatott volna semmiféle kereskedelmi tevékenységet.

Kitüntetésben részesülnek a huszonöt éves tevékenységre visszatekintő iparosok és kereskedők

A nemzetgazdasági minisztérium kitüntetésre kívánja felterjeszteni mindazokat, akik legalább 25 évig megszakítás nélkül működtek, mint iparosok, vagy kereskedők. Az egyes iparkamarák már megkezdtek a kitüntetésre váró kereskedők és iparosok névsorának összeállítását.

UJ KELET Legújabb hírek

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

tikai életben. Sok esemény történt azóta, de a kisanant három állama megőrizte a békét népei számára. A békének hasonló körülmények között való megőrzése nem azt jelenti, hogy politikánkban hiányzott az iniciatíva és a határozottság — mondotta Sztójadinovics — hanem azt jelenti, hogy lelkiismeretes működésünk során népeink érdekében türelmet és jóakaratot tanusítottunk mindenfelé, valamint letagadhatatlan bátorságot, amit népeink jövőjébe vetett hitünknek köszönhetünk.

— Az aktuális kérdések fontosak és sürgős természetűek. Elintézésük igen sok esetben az egyes államok jó helyzetétől függ és sokszor nemcsak egyes államokat érdekel, hanem az egész világot. Állandó jóakaratu erőfeszítések történtek arravatkozozólag, hogy meg lehessen találni azt a megoldást, amely kedvező és ami megengedi, hogy a jövő útját derültséggel és hidegvérrel kövezzük ki. Rendes összejöveteleink mindig alkalmat adnak részünkre, hogy szívélyesen érintkezzünk és baráti eszmecsere útján újból megállapítsuk, hogy a szövetségünkhez tartozó államoknak egyetlen célkitűzése van: a béke fenntartása.

Sztójadinovics hangzott a továbbiakban a szaloniki egyezmény jelentőségét, majd arra tért rá, hogy hasonló elvek és módszerek további alkalmazásával a kisanant államok jelentős politikai sikert érhetnek el a velük szomszédos államoknál. Beszédét azzal fejezte be, hogy reméli: az a derültség, mely a szaloniki egyezmény következtében érezte a hatását illetékes helyeken, egyengetni fogja a jövőben az utat abban az irányban, hogy a kisanant Állandó Tanácsa politikai kapcsolatait Európa ezen részében. Poharát Öfelsége III. Károly királyra és Benes köztársasági elnökre ültette.

Ezután Petrescu Comnen, mint a kisanant tanácsának ezévi elnöke, emelkedett szólásra. Megköszönte azt a gyönyörű fogadtatást, amelyben része volt barátjával, Kroftával egyetemben.

— Virágokkal fogadtak bennünket, amit a nemzet kíván nekünk! — mondta Petrescu Comnen. — Barátságos mosoly ült az összes ajkakra. Egyebet sem kaptunk, mint a barátság megnyilvánulásait. Ez rendkívül jól esett, mert ezekben az időkben igen jól esik az őszinte barátság bizonyítékát kapni. Ez ma bátorítást jelent. Amikor a felhők elsötétítik a láthatárt, nagy értéke van előtünk a napsugárnak. Ezt a napsugarat megtaláltuk úgy én, mint Krofta barátom és a napsugarak egész napsütöttek úgy az égen, mint a lelkekben. Ezért mondok őszinte köszönetet. A mi munkánk, mint mindig, teli van azzal a hittel, hogy baráti és gyümölcsöző együttműködést végzünk. Az a közlemény, amelyet holnap a sajtónak adunk ki, ismerteti majd közös munkánk konkrét eredményeit.

Ez az eredmény nemcsak békemunkánk nak lesz a bizonyítéka, hanem annak a pontosságának is, amivel szervezetünk működik és mindent elkövet a béke fenntartásáért. Május havában, mikor mint a kisanant Állandó Tanácsának működő elnöke, ünnepélyes módon baráti kezert nyújtottam összes szomszédaim felé, egyes meghívottaink szemében a szkeptícizmus diszkrét fényét láttam felvillanni. Ez annál is inkább visszautasító volt, mert igaztalan volt velünk szemben. Később ezt az álláspontot megtaláltam néhány külföldi laphoz is.

Három hónap után a kisanant két tagja a Balkán-szövetségbeli kartársainkkal egyetértésben bebizonyították, hogy a sinaiai ajánlat nemcsak szónoki forma akart lenni, hanem kifejezési formája a kisanant jól áttanulmányozott és jól megértett politikájának, amelynek legutolsó eseményét a rendkívül fontos szaloniki egyezmény néven ismer a világ.

Ilyenformán bebizonyítottuk egyrészt őszinteségünket, másrészt pedig azt, hogy szavainkat komolyan kell venni, mert azok azokat az érzelmeket fejezik ki, melyek bennünket táplálnak. Boldogok lennénk, ha ma este összes barátainknak hirdethetnénk, hogy Közép-Európa békéjéhez újabb áldozattal járultunk hozzá és egy újabb olyan aktust hajtanánk végre, mely a legmélyebb bizalmon és az adott szóba vetett hiten alapszik. Előre nem látott körülmények nem engedték meg nekünk,

hogy megtegyük ma este ezt a nyilatkozatot. Biztos vagyok benne azonban, hogy az a dolog, amihez kissé korán kezdtünk hozzá, később majd boldog módon folytatódik, jelenlegi elnökünk vezetése alatt, akinek tehetségét és előrelátását csodáljuk és bizunk benne, hogy rövid időn belül hirt adhatunk a szerencsés eseményről.

Petrescu Comnen ezután poharát Péter király Öfelsége, Pál régensherceg és a többi régensek egészségére ültette ki.

A benemavatkozási bizottság elnökének tanácskozásai Franco válaszcjegyzékéről

Állítólag egy egész köztársasági ezred fogságba került

London, augusztus 23. Lord Plymouth, a benemavatkozási bizottság elnöke, megkezdte tanácskozásait a bizottság tagjaival a burgosi spanyol kormányának az önkéntesek el-távolítása ügyében adott válaszcjegyzékéről. Lord Plymouth külön tárgyal a bizottság összes tagjaival. Ma délelőtt az angol kül-ügyi hivatalban Maiski londoni szovjetkövet-tel folytatott hosszas tanácskozást, majd a portugál ügyvivővel tárgyalt. Tegnap a francia, olasz és német diplomatákkal tanácsko-zott. Valószínű, hogy mindaddig nem kerül sor a bizottság összehívására, amíg az elnök be nem fejezi a bizottsági tagokkal folyta-tott személyes tárgyalásait.

Az angol lapok egyöntetűen megállapítják, hogy Franco válasza elutasításnak tekin-tendő. A Daily Express azt állítja, hogy az angol kormány hagyja magukra a spanyolo-kat, inkább el egymas között bajukat, ami pedig a spanyol ügyekbe beavatkozott kül-földiekkel illeti, „átok sujtja hajlékaikat!”

A Manchester Guardian úgy véli, hogy a

burgosi válasz után a londoni kormánynak újból érintkezésbe kell lépnie Berlinnel és Rómával. A lap megállapítja, hogy a németek és az olaszok egyre fokozottabb erőfeszítéssel folytatják a háborút Spanyolországban és nem akarják visszavonni önkénteseiket mindaddig, amíg nem látják biztosítva Franco győzelmét.

Londoni körök szerint Franco válasza nem zárja el az utat további tárgyalások elől, amit nem hagyhat figyelmen kívül a londoni kormány. Ezzel szemben francia és szovjet részről teljesen elfogadhatatlannak tartják Franco válaszat.

Barcelona, augusztus 23. Negrin miniszter-elnök tegnap este visszakereszt Svájc-ból Barcelonába.

Salamancából jelenti a Stefani ügynökség, hogy az Ebro körzetében egész nap nagy harcok voltak és a nemzeti erők igen fontos pozíciókat foglaltak el. Állítólag egy egész köztársasági ezred fogságba esett.

Capitol Mozgó Mai

Marlene Dietrich
remekbekészült filmje:

Alexandra grófnő

Rendezte: KORDA SANDOR.

Saveanu nagy beszéde a román alkotmányról és kisebbségi statutumról a hágai interparlamentáris konferencián

V. Pella román delegátus érdemeit méltatta megnyitó beszédében a konferencia elnöke

Hága, augusztus 23. Tegnap nyílt meg Hágában az interparlamentáris konferencia. Carton de Wiart volt belga miniszterelnök, Colijn holland miniszterelnök, a holland kormány összes tagjainak és a diplomáciai kar jelenlétében. Megnyitóbeszédében Carton de Wiart rámutatott arra, mit végzett a konferencia eddig. Megemlékezett arról, hogy V. Pella román megbízott már ezelőtt 15 évvel kifejtette nézetét a nemzetközi büntető bíróságról, amit ebben az évben állítottak fel Hágában. Ezt az alkotást történelmi jelentőségű eseménynek kell tekinteni a nemzetközi jogrend fejlődésében.

A konferencia ezután Boangaerts holland kamarai elnököt választotta meg elnökévé. Az új elnök után Saveanu, román kamarai elnök nagy tetszéssel fogadott beszédében megállapította, hogy az interparlamentáris szövetség 50 éves fennállása alatt teljes mértékben eleget tett kötelességének és hogy folytatni fogja munkálkodását a nemzetközi társadalmi béke és általános béke megvalósítása érdekében. A minapi szaloniki egyezményt örömmel kell fogadni, miután Bulgária közelebb jutott a balkáni nemzetek nagy családjához.

Saveanu ezután a román csoport nevében köszönetet mondott a Pella ért dicsereté-kért. Az új román alkotmányt illetően, ismertette a román alkotmányos jog fejlődését és rámutatott arra, hogy a béke és társadalmi összhang tette szükségessé az új alkotmányt, amelyet a román nép lelkesedéssel fogadott el és amely hivatva van a román államot szilárd alapokra helyezni. Ez az alkotmány származási, vagy vallási különbség nélkül minden polgári szabadságjogot biztosít a románoknak. Egyidejűleg kidomborítja a polgároknak az állammal szembeni kötelezettségeit is, ami magasabb eszményt kölcsönöz a társadalmi életnek, amelynek minden más szempont fölé kell emelkednie. Ezen alkotmányos elvből kiindulva, Románia saját kezdeményezésére statutumot adott ki a kisebbségeknek, amely szentesíti a szabadság és együttműködés politikáját, amit a román kormányok mindenkor gyakoroltak a kisebbségekkel szemben.

A konferencia tpsai közepette Saveanu beszédét Wilhelmina holland királynő méltatásával fejezte be, aki ismeretesen a napokban tölti be uralkodásának 40-ik évforduló-ját.

Sportvonalat Budapestre utlevél és vizum nélkül

Indulás CLUJ-ról szeptember 7-én reggel 9.33-kor. Visszaindulás Pestről szept. 13-án

Utolsó jelentkezés szept. 1.

Költség Lei 1.520

Jelentkezni lehet:

WAGONS-LITS//COOK

és

EUROPA

utazási irodákban.

Sztrájkot proklamál a francia munkásság a munkaidő fel-emelése miatt

Veszélyben a népfront helyzete

PARIZS, augusztus 23. Az általános szakszervezeti szövetség tanácsa élesen tiltakozik a miniszterelnöknek azon törekvése ellen, amely a munkaidő felemelésére irányul. A szakszervezeti tanács felhívja a munkásság figyelmét, hogy legyen részen. Kiszívárgott hírek szerint, a szakszervezeti szövetség 24 óráos általános sztrájkot akar megszervezni, még a 48 óráos munkahét visszaállítása előtt. Állítólag a miniszterelnök törekvéseivel kapcsolatosan a szocialisták nem hajlandók támogatni a népfrontot, amely esetleg a népfront bukásával járhat. Blum javasolta a miniszterelnöknek, hogy hívják össze az úgynevezett baloldali bizottságot, mely tisztázza a népfront álláspontját ebben a kérdésben. A munkáspárti sajtó szerint Daladier bukása várható, míg a polgári sajtó azt hangoztatja, hogy a vaskezű Daladier ura a helyzetnek.

Fiatal maramuresi föld-birtokos rejtélyes öngyilkossága

Sighet, augusztus 23. (Az Uj Kelet tud.) Rejtélyes hátterű öngyilkosság történt hétfőn a Sighet közelében lévő Jeud községben. Anderco Tiberiu 27 éves földbirtokos háznak padlására felakasztotta magát és mire ráakadtak már meghalt. Az öngyilkosság hátterében állítólag az áll, hogy a községben néhány nap óta gárdista szervezkedést lepleztek le és Anderco ellen az a gyanu merült fel, hogy részt vett a szervezkedésben. Az öngyilkosság ügyében vizsgálat indult meg, mert az öngyilkos fiatalember nem hagyott hátra bucsulevelet és így nem sikerült megállapítani, hogy mi áll pontosan az öngyilkosság hátterében.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Tek. TUDOS post

1938. aug. 24. 244710

16. Teleros
Gyavorta 1
nyre 606
fildre: El
féltve 12,
hirdetése
UJ KELET
nemai vsk
ja. Oltkca
torra meg

A zsidó
a blea

A kisanant
ferencáján
szerint —
zsidókérdés
külügyminis
hogy a kőr
tárgyalások
makkal. A
konferencia
probléma m
A hiradár
közvélemény
tulajdonítot
a külügymin
tatott tör
mellett idő
megvitatás
gében, a ké
és más kép
maiban.

Jugoszláv
dóság. Het
a délszláv
egyenlőség
részeseit
ben, hogy
Békében és
kossággal,
Csehszlov
ugyancsak
vezetői, va
Hivatalos
nyilvánított
zsidókérdés
Comnen kü
nác legutó
désének fe
a zsidókér
zeleki fon
szárára a
cia összeh
zésere.

A Biedó
szükszavu.
lényegében
szlovákia u
ki magukat
ritást vállal
aki hazáj
nemzetközi

A nemze
tések törté
liránt, hogy
vás utjából
kat. A cse
zetközi be
beszédében
hitlerista a
ben a zsid
nyugtalan
államok sz
és keleteur

A kérdés
nyugvást
mint a kes
számára.

A kisanant
a kisebbsé
keretében
lakosság je
rendezték.

Socor

Socor E
rata román
egyik utol
Románias
sebségi s
volna olya
a naiv ana
reméltó p
kezeli.

Socor E
szerü. A
terület zsi
mint amil
a csatlako
zsidók ne
az erdélyi
németek,
A cikk
a kisebbsé